Najer Folksblat | פרייז 20 גראשען | היינט 8 זייטן

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטיייִשע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 27 (1020) | Łódź, Wtorek 1 Lutego 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאָג כט שבט תרפ"ז. | Nr. 27 (1020)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

דאָלאַר-קורס וועט רעגולירט ווערען
לויט די ווירקליכע ווירטשאַפטליכע פערהעלטענישען אין לאַנד.

וואַרשאַ, 31. (טעלעפאָניש) היינט האָט דער פינאַנץ מיניסטער טשעכאָוויטש קאָנפערירט מיט'ן פּרעזעס פון באַנק פּאָלסקי, קאַרפּינסקי און הויפּט-דירעקטאָר דר. מעפּשקאָווסקי. אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ איז אַרומגערעדט געוואָרען די איצטיגע בערזע-סיטואַציע, וואָס איז אַרויסגערופען געוואָרען מיט'ן פאַלען פון דאָלאַר.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש) זייט עטליכע טאָג געהען אַרום קלאַנגען אויף דער היגער נישט-אָפיציעלער בערזע, אַז דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט בדעה צו סטאַבּיליזירען דעם דאָלאַר-קורס אויף 8.80. ווי אייער קאָרעספּאָנדענט דערוויסט זיך, האָבען די דאָזיגע קלאַנגען נישט קיין שום גרונד. נישט דאָס פינאַנץ מיניסטעריום און נישט די באַנק פּאָלסקי האָבען נישט בדעה קינסטליך צו ווירקען, אַז דער דאָלאַר זאָל פאַלען. דער דאָלאַר-קורס וועט ווי ביז איצט רעגולירט ווערען לויט די ווירקליכע ווירטשאַפטס-פערהעלטענישען אין לאַנד.

פייערליכע אויפנאַהמע לכבוד פעליקס וואַרבורג אין א"י.

ירושלים, 31 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער נציב העליון לאָרד פלומער האָט איינגעאָרדנעט אַ מיטאָג לכבוד דעם פּרעזידענט פון „דזשאָינט" פעליקס וואַרבורג, וועלכער ווײַלט איצט אין ארץ-ישראל.

אין הויז פון ד"ר מאַגנעס, דעם רעקטאָר פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט איז פאָרגעקומען אַ פייערליכע אויפנאַהמע לכבוד דעם פּרעזידענט פון „דזשאָינט" פעליקס וואַרבורג.

דער מאַרשאַלעק-געריכט
וועגען עניז וואַיעוואָדזקי.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען די זיצונג פון מאַרשאַלעק-געריכט. ס'זענען אויסגעהערט געוואָרען די ערשטע עדות דער שעף פון דער אָבטיילונג פאַר נאַציאָנאַלע מינדערהייטס-ענינים סוכענעק. וועלכער איז געווען אָפיציר פאַר די נאַציאָנאַלע ענינים פון דער 2. אָבטיילונג און אַ געוויסער שווינעצקי, אַ מיטאַרבייטער פון דער פּאָליטישער פּאָליציי. די זיצונגען פון מאַרשאַלעק-געריכט קומען פאָר געהיים.

שווייצאַרישער קאָנסול פאַר א"י

בערן, 31 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א) די בונדעס-ראַט אין דער שווייץ האָט בעשטימט אַן'עהרען-קאָנסול אין א"י. אַלס טעטיגקייט געביט איז פאַר איהם בעשטימט א"י און דער עבר-הירדן. אַלס קאָנסול איז בעשטימט געוואָרען דער שווייצאַרישער סוחר קיבלער, וואָס איז געבליבען אין א"י.

קאָנפערענץ פון העברעאישע גימנאַזיעס.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינטיגען זונטאָג וועט אין וואַרשאַ פאָרקומען אַ קאָנפערענץ פון די העברעאישע גימנאַזיעס. אין דער קאָנפערענץ וועלען אָנטייל נעהמען אַלע 16 גימנאַזיעס, וואָס עקזיסטירען אין פּוילען. ס'וועט בעהאַנדעלט ווערען די פּאָליטישע לאַגע און ס'וועט געשאַפען ווערען אַ צענטראַלע אויסצוהאַלטען דעם „תרבות".

פאַרשטעהער פון אי-אַרבײַטערשאַפט בײַ מאַקדאָנאַלד'ן.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) פאַר דעם אָפּפאָהר קיין אַמעריקאַ איז דער דירעקטאָר פון „סולל ובונה" ה' הוז אויפגענומען געוואָרען דורך דעם ג. ענגלישען פּרעמיער ראַמזיי מאַקדאָנאַלד.

אין די סיים-קאָמיסיעס.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די זיצונג פון דער רעגולאַמין-קאָמיסיע וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען דינסטאָג איז אָפּגעלעגט געוואָרען אויף דאָנערשטאָג, ווייל מאָרגען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן נאָמענסטאָג פון'ם מלוכה-פּרעזידענט פאָהרען אַרויס די דעפּוטאַטען קיין ספּאַלאַ. אויף דער דאָנערשטאָג'דיגער זיצונג וועט דעפּ. דאַבּושינסקי (נ. ז. ל.) רעפערירען וועגען דער פראַגע פון די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען.

פרייטאָג וועט פאָרקומען די זיצונג פון דער קאָמיסיע פאַר די אויסערן-ענינים, וואו ס'וועט פאָרקומען די פערטיילונג פון די רעפעראַטען.

די ווייטערדיגע בודזשעט-דעבאַטען אין סיים וועלען זיך אָנהויבען דאָנערשטאָג.

אפיציעלע ווזיטאַטאָרען אין ווילנער יודישע לעהרער-סעמינאַר.

ווילנא, 31 (טעלעפאָניש) אין דער לעצטער צייט האָט דער ווילנער יודישער לעהרער סעמינאַר געהאַט פיל בעזוכען פון דער שול-מאַכט. אַזוי האָט בעזוכט דער ווילנער וויזיטאַטאָר בײַם שול-קוראַטאָריום מינצער, די מיניסטעריאַל-וויזיטאַטאָרען פרוי באַרגנאָווסקאַ-באַראַנאָוו; פאַטרינגא וואָך האָט דעם סעמינאַר בעזוכט דער קוראַטאָר פון ווילנער שול-קרייז. ער האָט פערבראַכט אין סעמינאַר אַ לענגערע צייט און האָט בײַגעוואוינט אַ לעקציע פון יודיש אין 2. קלאַס. ער האָט דערבײַ פערפיהרט אַ שמועס אין פּויליש וועגען דער „גאָלדענער קייט". פון'ם שמועס איז ער געבליבען זעהר צופרידען און געזעגענענדיג זיך געוואונשען דעם סעמינאַר ערפאָלג.

ציוניסטישער פּרויעז-פערבאַנד אין לאָדז.

היינט דינסטאָג, פּינקטליך 4 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגעלניאַנאַ 4)

א פרויען-פערזאַמלונג

אויף וועלכער די מיטגלידערין פון דער הויפּט-פערוואַלטונג פון יודישען פרויען-פערבאַנד פאַר ארץ-ישראל אַרבייט, פרוי ה. הירשראַט (פון וואַרשאַ) וועט רעפערירען וועגען די אויפגאַבען און צילען פון דעם פערבאַנד. 705

די דאַמען ווערען געבעטען צאָהלרייך און פּינקטליך צו קומען. איינגאַנג פרייז

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI — LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE, ZAŁ. 1846.
Generalne Przetadswicielstwo: F-a H. PODKOMORSKI i S-ka, Warszawa, Nowy Swiat 2,

RESTAURACJA
„METROPOL"
Tel. 11-04 MONIUSZKI 1 Tel. 11-04
פון דעם ערשטען פעברואַר ד. י.
גרויסער קאַרנאַוואַל-פּראָגראַם
HELA MALINOWSKA
די קאַבאַרעט-קעניגין
POLA JANKOWSKA
קופּלעטיסטין
HALINA CHEŁMIŃSKA
סובּרעטקע
6 BONNO
ערשטקלאַסיגער באַלעט-אַנסאַמבל
FRITZi BALOGH
קלאַסישע טענץ
סענסאַציע! סענסאַציע!
JANUSZ WARGA
בעוואוסטער לאָדזער זשורנאַליסט אין זײַן קאָנקורענצלאָזען רעפּערטואַר
איינגאַנג פריי. איינגאַנג פריי.
בעקאַנטער דזשאַז-באַנד-אַנסאַמבל
געזעלשאַפטליכער דאַנסינג
שבת, זונטאָג און יום-טוב FIVE O'CLOCK מיט'ן אָנטייל פון גאַנצען אַרטיסטישען אַנסאַמבל

מזל-טוב
מיין חשוב'ען פריינד רעד. ישעיהו אונגער און פרוי צו דער חתונה פון זייער טאָכטער
נאַדיאַ מיט ה' מיעטשיסלאַוו ראַווסקי
ס. דאַרגוזשאַנסקי.

מזל-טוב דעם ה' רעד. י. אונגער און זײַן פרוי צו דער חתונה פון זייער טאָכטער
נאַדיאַ מיט ה' מ. ראַווסקי
מיר ווינשען זיי, אַז זיי זאָלען בויען זייער הויז על הרי ציון וירושלים!
שמחה הובערמאַן און פרוי,
נטע הובערמאַן און פרוי.

טליתים-פאַבריק
אויסאַרבייטונג פון האַלבע, האַלב-האַלבע ווידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויפפערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
בײַ א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 8,
זײַן צווייטען טויער, פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אײַך! 298
בעמערקונג: מ'נעהמט אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

דעם חשוב'ען פּרעזעס רעדאַקטאָר י. אונגער ווינשען מיר דעם הערציגסטען מזל-טוב צו דער חתונה פון זיין טאָכטער
נאַדיאַ מיט ה' מיעטשיסלאַוו ראַווסקי
די פערוואַלטונג פון יודישען ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פעראיין אין וואַרשאַ, אָפּטיילונג אין לאָדז.

העלאַ גאַרצעוויטש בערנאַרד פּאַצאַנאָווסקי
פערלאָבט.
לאָדז, אים יאַנואַר 1927.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ליבע טאָכטער און שוועסטער
העלאַ גאַרצעוויטש
מיט ה' בערנאַרד פּאַצאַנאָווסקי
ווינשען ברכה און הצלחה
עלטערן און ברידער גאַרצעוויטש.

צו די תנאים פון אונזער ליבע שוועסטער, שוועגערין און טאַנטע
העלאַ גאַרצעוויטש
מיט ה' בערנאַרד פּאַצאַנאָווסקי
ווינשען פיל גליק
אַננאַ, ראַפאַל און פאַלוכנאַ שמייער.

צו דער פערלאָבונג פון מיין טייערע שוועסטער
העלאַ גאַרצעוויטש מיט ה' בערנאַרד פּאַצאַנאָווסקי
ווינשט פיל גליק
אהרן גאַרצעוויטש.
פּאַבּריקען, דעם 30 יאַנואַר 1927.

שרעקליכע באַהן-קאַטאַסטראָפע.

צוזאַמענשטויס פון 3 צוגען אונטער ניו-יאָרק.—32 דערהרגט׳ע 17 פערוואונדעטע.

נ י ו - י אָ ר ק. 31. (ספ. טעל.) אונטער דער שטאָט האָבען זיך צוליב׳ן נעפעל צוזאַמענגעשטויסען 2 צוגען, אין דער זעלבער מינוט איז פון דער זייט אָנגעפאָהרען אַ דריטער צוג און האָט צובראָכען אַ רייה וואַגאָנעס. 32 פערזאָנען זענען דערבייַ דער׳הרג׳עט געוואָרען און 17—פערוואונדעט.

געשלאָסען דאָס פּראָזעקטאָריום אין קאָוונא.

ק אָ וו נ ע. (י.ט.ע.) נישט קוקענדיג אויף די בעמיהונגען פון אנאַטאָמיקום-לייטער. פּראָפ. זשעלינסקי צו בערוהיגען די קריסטליכע סטודענטען, האָבען זיך די אינצידענטען אין אַנאַטאָמיקום ווידער בעגייט. די קריסטליכע סטודענטען האָבען פערכאַפּט דעם אנאַטאָמיקום און ווען די יודישע סטודענטען זענען געקומען צו דער אַרבייט האָבען די קריסטליכע זיי נישט אַריינגעלאָזען.

די בעמיהונגען פון דער לייטונג פון אוניווערזיטעט צו ווירקען אויף די קריסטליכע סטודענטען זענען געבליבען אָהן ערפאָלג.

ר י ג א, 31. (ספ. טעל.) צוליב נײַע בסדר׳דיגע צוזאַמענשטויסען מיט די יודישע סטודענטען איז געשלאָסען געוואָרען דער אַנאַטאָמישער אינסטיטוט ביים קאָוונער אוניווערזיטעט.

דער 40-יעהריגער יובילײ פון יודישען מאָהלער פען.

מ אָ ס ק ו ע. (י.ט.א.) דעם 27-טען יאַנואַר איז אין וויטעבסק געפייערט געוואָרען דער יובילײ פון דער 40-יעהריגער אַרטיסטישער טעטיגקייט פון בעקאַנטען יודישען מאָהלער פען. פען איז דער גרינדער פון דער וויטעבסקער שולע פאַר מאָלעריי, וואָס עקזיסטירט שוין 30 יאָהר און האָט ערצויגען אַ גאַנצען יונגען דור פון מאָהלערס. בעזונדערס פּאָפּולער איז פען געוואָרען אַ דאַנק זיינע בילדער פון יודישען לעבען און זיין וויטעבסקער שולע האָבען זיך ערצויגען אַזעלכע בעדייטענדע קינסטלער, ווי מאַרק שאַגאַל, אַלטמאַן, שולמאַן, אַבעלמאַן און מעטשטשאַנינאָוו. אין גאַנץ סאָוויעט-רוסלאַנד ווערט דער יובילײ געפייערט מיט בעגייסטערונג. די סאָוויעט-רעגירונג האָט דעם יובילאַר בעשאָנקען מיט׳ן נאָמען „פאָלקס-מאָהלער".

בעראַטונגען פון יודישע אַגריקולטור-טוער אין מאָסקווע.

עס ווערט אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן אויפ׳ן לויפענדען יאָהר.

מ אָ ס ק ו ע. (י.ט.א.) דעם 30. יאַנואַר האָט זיך דאָ געעפענט אַ בעראַטונג פון אַלע מיטאַרבייטער פון אַגראָ-דזשאָינט. די אַגראָנאָמען און אינסטרוקטאָרען וועלען אָפּגעבען בעריכטען פון דעם צושטאַנד אויף די ערטער. די בעראַטונג וועט אויסאַרבייטען אַ פּלאַן פאַר דער ווייטערדיגער אַרבייט אויף דעם לויפענדען יאָהר.

די בעראַטונג פון „אַגראָ-דזשאָינט" וועט דויערן עטליכע טעג. דעם 6-טען פעברואַר הויבט זיך אָן אַ בעראַטונג פון די אַגריקולטור-טוער פון אַלע אָרגאַניזאַציעס, וואָס נעמען אַנטייל אין דער קאָלאָניזאַציאָנס-אַרבייט. די דאָזיגע בעראַטונג ווערט צונויפגערופען דורכ׳ן „קאָמזעט" און עס וועלען זיך אין איהר בעטייליגען די קאָלאָניזאַציע-טוער פון „אָזעט", „אַגראָדזשאָינט", „אָרט", „יקא", סיי די אַגראָנאָמען און אינסטרוקטאָרען, סיי די אַדמיניסטראַטיווע אַרבייטער פון דער קאָלאָניזאַציע. עס וועלען אויך זיין פערטרעטען פאָרשטעהער פון די קאָלאָניסטען. אויף דער דאָזיגער אַלגעמיינער בעראַטונג וועלען בעהאַנדעלט ווערען אַלע פּראַקטישע פראַגען פון דער קאָלאָניזאַציע.

אַמעריקאַנער רבנים פּראָטעסטירען

געגען דורכפיהרען אַ וועג דורך יודישע בית-עלמינס.

נ י ו - י אָ ר ק. (י.ט.א.) די ניו-יאָרקער שטאָדט-פערוואַלטונג האָט אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן דורכצופיהרען אַ וועג אין אַ געוויסען טייל פון ברוקלין. אַ מאַפּע פון ניו-יאָרק לויט׳ן פּלאַן וועט דער וועג מוזען דורכגעהען די יודישע בית-עלמינס, וואָס געפינען זיך אין דער דאָזיגער געגענד. מען וועט דעריבער מוזען פיל קברים צושטערען און די ביינער פון די בעגראָבענע איבערפיהרען אין אַנדערע קברים. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער ועד הרבנים פון ניו-יאָרק צונויפגערופען אַ בעראַטונג פון פאָרשטעהער פון שוהלען און לאַנדס-פערבאַנדען מיט׳ן צוועק צו פּראָטעסטירען געגען דאָזיגען פּלאַן, וועלכער איז, ווי עס ווערט געזאָגט אין׳ם אויפרוף פון די רבנים, „אַ בזיון פאַר די אומבעהאָלפענע שוכני עפר".

אָפּגעשאַפט דעם „שוואַרצען קאַבינעט".

וו אַ ר ש אַ, 31 (טעלעפאָניש) אין הסכם מיט׳ן טיים-בעשלוס, האָט שוין די טאָג אויפגעהערט צו עקזיסטירען דער „שוואַרצער קאַבינעט" אויף דער וואַרשאַווער טעלעפאָן-סטאַציע. דער ספּעציעלער לאָקאַל, וואו ס׳איז אין געהיים געזעסען אַ גאַנצער פּערסאָנאַל טעלעפאָן-בעאַמטע, וואָס האָט געהאַט אַ ספּעציעלע נייגיריגקייט צו פרעמדע טעלעפאָן-געשפּרעכען, איז מיט אַ צייט צוריק פער׳חתמ׳עט געוואָרען, און דער געהעריגער פּערסאָנאַל איז בעפרייט געוואָרען פון זיין „אונטערהערונגס-אַרבייט". איצט זענען די ספּעציעלע איינריכטונגען פון „שוואַרצען קאַבינעט" פונאַנדערגענומען געוואָרען און דער קאַבינעט געהט איבער אין רשות פון דער אַלגעמיינער טעלעפאָן-סטאַציע.

אַ צעווילדעוועטער אָכס.

ס אָ ס נ אָ וו י ע ק, 31. (דורכ׳ן טעלעפאָן). אַ שרעקליכער מאָרפאַל איז דאָ פאָרגעקומען אין אַ דאָרף היגטער סאָס נאָוויעץ. אַ צעווילדעוועטער אָקס האָט זיך אַרויסגעריסען פון שטאַל, דער-הרג׳עט מיט די הערנער דעם אייגענטום בעל הבית, אַרויס אויפ׳ן דאָרף און צוטרעטען עטליכע קינדער.

אין דאָרף איז געוואָרען אַ שרעקליכע מהומה ביז אַ פּויער איז געלונגען צו שיסען דעם אָקס פון אַ ביקס.

דר. „אַרטור האַנטקע" פּרעזי-דענט פון דירעקטאָריום פון היפּאָטעקען-באַנק אין א״י.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א.) עס איז געשאַפען געוואָרען אַ נייער דירעקטאָריום פון דער אַלגעמיינער היפּאָטעקען באַנק, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען דורך דעם קרן היסוד. אַלס פּרעזידענט פון דירעקטאָריום איז אויסגעוועהלט געוואָרען דר. אַרטור האַנטקע.

פּראָפ. ליצמאַן וועגען די יודישע קאַטאַקאָמבען אין רוים.

די קאַטאַקאָמבען האָבען אַ גרויסען וויסענשאַפטליכען ווערט.

ב ע ר ל י ן, (יט״אַ) אין דער „הויכשולע פאַר וויסענשאַפט פון יודענטום" האָט פּראָפ. ליצמאַן געהאַלטען אַ פאָרטראָג וועגען די יודישע קאַטאַקאָמבען אין רוים. די בתי-הקברות פון גריכישען יודענטום. די דאָזיגע קאַטאַקאָמבען האָבען פאַר דער וויסענשאַפט אַן אויסערגעוועהנליכען ווערט. דאָס קריסטענטום איז אויסגעוואַקסען פון גריכישען גלות-יודענטום. דער הייליגער פּאַולוס אַליין איז געווען אַ גריכישער יוד. צוליב דעם וועיזען אַרויס די קריסטליכע טעאָלאָגען אַזאַ אינטערעס פאַר די קאַטאַקאָמבען פון די גריכישע יודען אין רוים. פּראָפ. ליצמאַן איז געלונגען אויסצופאָרשען אַזאַ בית-הקברות אין פּאַרק פון פירשט טאָרלאָניע. ער האָט אויסגעמאָסטען, פאָטאָגראַפירט און גענוי בעשריבען די קאַטאַקאָמבען. פיל אויפשריפטען אויף די מצבות האָבען אַ גרויסען וויסענשאַפטליכען ווערט. די פאָרשונגען האָבען בעוויזען, אַז אין רוים איז אין יענע צייטען נישט געווען קיין איינהייטליכע יודישע קהלה, נאָר עס האָבען עקזיסטירט פיל קהלות, וואָס האָבען זיך גרופּירט אַרום זייערע שוהלען. צו די דעמאָלסדיגע יודישע קהלות האָבען געהערט נישט נאָר יודען לויט דער אָפּשטאַמונג, נאָר אויך פיל גרים. די ווענד זענען בעדעקט מיט פאַרבען-רייכע מאָלערייען. עס וואָלט געווען געוואונשען, אַז אויך די אַנדערע יודישע קאַטאַקאָמבען אין רוים, וועלכע עס איז פערהאַן כך הכל 6, זאָלען ווערען צוגענגליך פאַר דער וויסענשאַפט.

טעאַטער „סקאַלאַ", ציגעל-גאַס 18.

גאַסטראָלען פון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אַדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכנעטען אַנסאַמבל פרויען: הדסה, האַליטש, רעגינאַ, סאַלאָמאָן, שייעוויטש. מענער: ברין, לאַוי, קורץ, קאָן, קראַנץ, שטאַקפּעדער, ראַטשיוז און אַנדרעע.

פרייטאָג, דעם 4. פעברואַר, 8.30 אין אָווענד די בעוואוסטע פּיעסע פון יעקב גאָרדין

קרייצער סאָנאַטאַ

די הויפּט-ראָל „ראַפאַל פרידלענדער" — יוליוס אַדלער.

שבת, ד. 5. פעברואַר, 3.30 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזען די בעליבטע פּיעסע פון זאָלאָטאַרעווסקי

ישיבה-בחור

הויפּט ראָל „ישיבה-בחור" — יוליוס אַדלער.

שבת, ד. 5. פעבר., 8.30 אָוונט די בער. סאָציאַלע טראַגעדיע פון י. טאָלער

„הינקעמאַן"

הויפּט-ראָל „הינקעמאַן" — יוליוס אַדלער.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ".

אַנאָנס! מאָנטאָג, דעם 7-טען פעברואַר — גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג צו ביליגע פּרייזען. 703 אימפּרעסאַריאָ: אַ. שטאָקפּעדער.

לייענט היינט די ווייטערדיגע פאָרטזעצונג פון אונזער נייעם עקזאָטישען ראָמאַן די

שוואַרצע בריזאַנטעמע

מעבעל

אין גרעסטען אויסוואַהל רעעל און ביליג מיט די בעסטע בעדינגונגען בעקומט מען נאָר ביי ה׳

ווינטער, הילנסקי 41,

פראָנט-געשעפט

459

כ׳קויף אַלט מעבעל און צאָהל די העכסטע פּרייזען.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פּאַראַליזען, געראָוען-שמערצען, פעטזוכט, אַרטרעטיזם, שטוהל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פּיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניש.

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

פּערעטס איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע פעדער-בעטען

פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגען און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

— ד״ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15,

telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן בעצאָהלט

פאַר 3 זל. עלעקטריש ליכט אין שטוב

קען יעדער בעקומען אויסצוצאָהלען וועכענטליך פאַר יעדען פ.

פערקויף פון פערשידענע עלעקטרישע מאַטעריאַלען

פ. לעווין,

קאָנסטאַנטינער 58, פראָנט-געוועלב

לונגען-קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די ה״ה דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט פערלייכטערט ביי פלעגמאַ, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם זעלבסטגעפיהל פון קראַנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קערפּער

„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אַפּטייקען. פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק

1492

A.Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 1. פעברואר. 1927

הערעז

און אונטערהערעז.

לעולם האט איינס מיט'ן צווייטען קיין שייכות נישט.

דאס ערשטע איז, אז די סטאציע צום אונטערהערען געשפרעכען אין בנין פון טעלעפאנען (דער אזוי גערופענער „שווארצער קאבינעט") האט אויפגעהערט צו עקזיסטירען. זי איז פער־חתמ'עט געווארען אויפ'ן בעפעהל פון דער הויפט-דירעקציע פון פאסט-און-טעלעגראפען, און דער „אונטערהערערישער" פערסאנאל איז בעקינדיגט געווארען, פערמעהרענדיג מיט זיך די צאהל פון ארבייטסלאזע...

און דאס צווייטע איז —

דאס צווייטע איז, אז דער פרעזעס פון פוילישען זשורנאליסטען-סינדיקאט, זדזשיסלאוו דעמביצקי איז... נישט ארבייטסלאז, און ער האט דעם לעצטען שבת פערעפענטליכט א רעפעראט דורכ'ן ראדיא, וואס איז געווען אדורכגעדרונגען מיט א היבש ביסעל שנאה צו יודען, און סיי די קריסטליכע ראדיא-אבאנענטען, סיי די יודישע האבען זיך געמוזט מטריח זיין און איהם אויסהערען —

נישט אונטערהערען, פערשטעהט זיך!

אויף דעם דאזיגען ארט איז שוין איינמאל אנגעוויזען געווארען אויף אזא מין שפיצעל פון דעם יונגען „פאלראדיא", ווען דער סם פון אנטיסעמיטיזם האט זיך דורך דער לעצטער גרויסער קולטור-דערגרייכונג געזוכט א וועג אויף אריינצודרינגען אין די נשמות פון קינדער, און איצט נאטירען מיר, מיט טיפען פערדרוס, דעם מאל מיט דעמביצקי'ס אנטיסעמיטישער לעקציע, וואס האט געמאכט דעם ערגסטען רושם אויף די יודישע ראדיא צוהערער.

אונטערהערען געשפרעכען, וואס פאר א כאראקטער זיי זאלען נישט טראגען, איז א מיאוס'ע זאך. ס'איז אלץ איינס, מיט וואס פאר א כוונות מען זאל זיך דערביי נישט ריכטען. עס שמעקט מיט פראוואקאציע...

נאך מיאוס'ער איז צו צווינגען אויסצוהערען מענשען-פרעסערישע רעפעראטען, וואס דארפען איצט, לכל הפחות, נישט זיין אקטועל, ביי די גרויסע אנשטרענגונגען צו לינדערען די וועהטאגען פון דער אפענער וואונד, וואס הייסט די יודען-פראגע אין פוילען.

צושיטען זאלץ איז גוראי נישט כדאי, און פאר ביידע צדדים נישט צוועקמעסיג, און —

אגב טאקי, ווער וועט עס קאנען שטערען אנ'אויסלענדישען „שווארצען קאבינעט" אונטערצוהערען א וויכטיגע פרעדיגט פונ'ם פרעזעס פון פוילישען זשורנאליסטען-פעראיין, און ווי א קארטען שטיבעל צו צווארפען די אילוזיע פון שלום-ושלוה, וועגען וואס די יודישע עפענטליכקייט האט מיט פרייד געמאלדען אין דער וועלט.

וואס איין דעמביצקי קאן קאליע-מאכען קאנען אמאל צעהן מאי-רעוואלוציעס נישט פעררעכטען...

מן.

אפמאך וועגען דער „יודישער אגענץ"

איז א המשך פון דער אלטער פערשטענדיגונג.

נחום סאקאלאוו וועגען דעם אפמאך צווישען דר. ווייצמאן און לואי מארשאל.

פ א ר י ז. (י.ט.א.) אין א געשפרעך מיט א פארשטעהער פון דער פאריזער י.ט.א. האט דער פרעזידענט פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו, ה' נחום סאקאלאוו, וועלכער ווײלט איצט אין פאריז, פארמולירט זיין שטעלונג צום אפמאך, וואס איז געשלאסען געווארען צווישען דר. ווייצמאן און לואי מארשאל.

דער איצטיגער אפמאך, האט ה' סאקאלאוו ערקלערט, איז אייגענטליך נאר א פערשטארקונג פון דער פערשטענדיגונג, וועלכע איז געשאפען געווארען מיט צוויי יאהר צוריק. דער בעריכט פון דער עקספערטען-קאמיסיע וועט נישט האבען קיין ווירקונג אויף דער פערשטענדיגונג גופא. שוין איצט ווערען געמאכט אין פערשידענע לענדער פארבערייטונגס-ארבייטען וועגען דער שאפונג פון דער יודישער אגענץ. די קאנסטיטואירונג פון דער אגענץ וועט פארקומען גלייך נאך דעם בעריכט פון דער עקספערטען-קאמיסיע. די עקספערטען-קאמיסיע דארף נאר אויסארבייטען א פראקטישער פלאן פון דער טעטיגקייט. די אמעריקאנער יודען ווילען, דאס די אויפגאבען אין ארץ-ישראל זאלען קלאר פארמולירט ווערען.

אויף דער פראגע פון י. ט. א.-פארשטעהער, צי וועט דער אפמאך אקצעפטירט ווערען דורכ'ן ציוניסטישען קאנגרעס, האט ה' סאקאלאוו געענטפערט, אז אזוי ווי די קאנסטיטואירונג פון דער יודישער אגענץ וועט פארקומען ערשט נאכ'ן צוריקקעהר פון דער עקספערטען-קאמיסיע פון ארץ ישראל, וועט דער ענין נאך פריהער בעהאנדעלט ווערען דורכ'ן קאנגרעס.

אויף דער פראגע, ווי אזוי וועלען רעגולירט ווערען די בעציהונגען צווישען דער יודישער אגענץ און דער מאנדאט-מאכט האט ה' סאקאלאוו געענטפערט: דער סטאטוט פון מאנדאט שטעלט פעסט, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע פערטרעט די יודישע אגענץ ביז וואנען עס וועט נישט געשאפען ווערען א רעפרעזענטאנץ פון גאנצען יודישען פאלק. ווי נאר עס וועט זיך קאנסטיטואירען די יודישע אגענץ וועט גענוג זיין וועגען דעם צו מעלדען דער מאנדאט-מאכט כדי זי זאל דאס געבען צו קענטעניש.

דער י.ט.א. פארשטעהער האט נאך געפרעגט, צי האט נישט דאס אויספארשען די שכנישע לענדער א שייכות מיט'ן פלאן פון א יודישער קאלאניזאציע אין סיריען? ה' סאקאלאוו האט דערויף געענטפערט, אז איצט קאן נאך נישט זיין קיין רייד וועגען א יודישער קאלאניזאציע אין סיריען. עס האנדעלט זיך נאר וועגען אויספארשען די מעגליכקייט פון האנדעלס-בעציהונגען צווישען ארץ ישראל און סיריען מיט עבר הירדן אלס אבזאץ-מערק פאר דער ארץ ישראל'דיגער אינדוסטריע.

צום סוף פון געשפרעך האט ה' סאקאלאוו אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט מיט דער בעציהונג פון דער פראנצויזישער רעגירונג און עפענטליכער מיינונג צום ציוניזם. „מיט גרויס צופרידענהייט, — האט ה' סאקאלאוו געזאגט, — קאנסטאטיר איך די וואקסענדע אקטיוויטעט פון די פראנצויזישע יודען צו דער אויפבוי-ארבייט אין ארץ-ישראל. די פראנצויזישע יודען וועט זיכער נאך אויסקומען צו שפילען א וויכטיגע ראלע אין דעם אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל".

*

נ י ו - י א ר ק, (יט"א) ה' דוד בראון, דער פיהרער פון דער פעראייניגטער „דזשאינט קאמפאניע" אין אמעריקא האט צוגעשיקט א בריף צו ה' לואי מארשאל, אין וועלכען ער דריקט אויס זיין צופרידענהייט צוליב דעם אפמאך צווישען איהם און דר. ווייצמאן. ה' בראון דריקט אויס זיין צופרידענהייט צוליב דעם, וואס דער שטרייט צווישען „דזשאינט" און דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז אפגעשטעלט געווארען. ה' בראון גלויבט, אז איצט וועט שוין דער שלום נישט געשטערט ווערען. איך האף, שרייבט ה' בראון, אז די פיהרער פון „דזשאינט", וועלכע האבען זיך געפיהלט בעליידיגט פון די אנגריפען מצד די ציוניסטען וועלען זיין פאלקאם בעפרידיגט מיט דער אפענהערציגער ערקלערונג פון דר. ווייצמאן. בראון איז ספעציעל צופרידען דערפון, וואס דר. ווייצמאן האט זיך פעררופען אויף א געשפרעך מיט איהם אין פאריז, בעת וועלכען ביידע האבען זיך פערשטענדיגט וועגען די נויטען פון ארץ ישראל און די נויטען פון די יודען אין אנדערע לענדער.

יודישע נייעס.

וועגען בעזייטיגען די יודען פון דער לאנדווירטשאפט.

ב ע ר ל י ן. (י.ט.א.) אין לאנדטאג פון דער פראווינץ אלדענבורג איז אריינגעטראגען געווארען פאלגענדער פארשלאג: עס דארף ארויסגעגעבען ווערען א פעראָרדנונג, אז יודען האבען נישט קיין צוטריט צו די לאנדווירטשאפטליכע שולען אין אלדענבורג, ווייל דאס יודענטום האט בדעה צו פערניכטען די דייטשע לאנדווירטשאפט. צוליב דעם דארף מען געפינען מיטלען ווי אזוי צו פערשטעלען די יודען אין דער צוקונפט דעם וועג צו דער לאנדווירטשאפט.

נישט געגעבען קיין קאנצעסיע אויף א יודישע פריוואטע פאלקס-שול.

ב ע ר ל י ן. (י.ט.א.) אין דייטשען „רייכסאנצייגער" ווערט מיטגעטיילט, אז די בילדונגס-קאמיסיע פון פרייסישן לאנדטאג האט אפגעווארפען די ביטע פון דער פערוואלטונג פון יודישען שול-פעראיין אין פראנקפורט וועגען עפענען א פריוואטע יודישע פאלקס-שול.

געשטארבען א בעקאנטער ביבעל-קענער.

ב ר ע ס ל ו י. (י.ט.א.) דא איז געשטארבען אין עלטער פון 79 יאהר דר. פראנק פרעטאריוס, פראפעסאר פון סעמיטישער פילאלאגיע. דער פערשטארבענער איז געווארען בעקאנט א דאנק זיינע גרינדליכע פארשונגען פון דער אביסינישער שפראך. דער פערשטארבענער האט זיך אויך פיל בעשעפטיגט מיט דער קריטיק פון תנ"ך.

ד"ר עמאנועל ווייט, דער בעריהמטער משומד

(קארעספאנדענץ פון ווינען).

נישט לאנג זענען געווארען 50 יאהר, זינט עס איז געשטארבען דער בעריהמטער קאטוילישער געלעהרטער עמאנועל ווייט, וועלכער האט זיך אלס יונגערמאן גע'שמדט צוליב א ליבע צו א קריסטליך מיידעל און האט דאס שפעטער געבראכט ביז צו דער מדרגה פון דאם-קאנאניקום אין ווינער סטעפאנס קאטעדראלע און דאן ווייטער אלס ערנדאמהער פון זאלצבורגער מעטראפאליטאנקאפיטאל. ער האט געהאט דריי ד"ר טיטולען, פון מעדיצין, טעאלאגיע און פילאזאפיע און איז געווען דער בעריהמטסטער קריסטליכער קאנצעל-רעדנער אין די לעצטע 200 יאהר. אין ווינען זענען יאהרעלאנג פאר זיין טויט ארומגעגאנגען קלאנגען, אז זיינע לעצטע לעבענס-יאהרען זענען געווען א שרעקליכע טראגעדיע, ווייל ער האט געזוכט א וועג צוריק צום יודענטום און צו זיין אפשטאם-פאלק און נישט געקאנט מעהר ארויס פון זיין קאטוילישער געפאנגענשאפט.

עמאנועל ווייט איז אין יולי 1787 געבוירען אין א פרומער יודישער פאמיליע פון בעמישען שטעטעל קוטענפלאן. זיין פאטער ברוך איז געווען א פרומער יודישער סוחר און האט דערצויגען זיין זוהנדעל לויט די בעסטע יודישע טראדיציעס פון דער שטאט פראג. דער קלייגער עמאנועל איז געווען אנ'עלוי. ער האט זיך אנגעזאפט מיט גמרא און פוסקים, איז געווען א בקי אין מדרשים און אלע זענען געווען שטאלץ אויף די וואונדערבארע פעהיגקייטען פון דעם יונגען בחור'ל. ער האט אויך געלערנט אלגעמיינע וויסענשאפטען און געשלונגען מיט א בעזונדערען חשק נאטורוויסענשאפטליכע חבורים. פון ליטעראטור איז ער געווען פערליבט בעיקר אין געטהע און וואלטער, וועלכע ער האט געקענט אויסווענדיג. נאך איידער ער האט אפגעגעבען אין 1804 זיין גימנאזיאל-מאטורא אין פילזען.

דאן איז ער אוועק אין ווינער אוניווערזיטעט שטודירען מעדיצין. באטאניק און מוזיק זענען געווען זיינע ליידענשאפטען. ער האט אויך געמאכט פרובען אין מוזיקאלישע קאמפאזיציעס. פלוצים האט ער זיך פערפלאנטערט אין א נאטירליכע ליידענשאפטען, אין א ראמאנטישער ליבע צו א קריסטליכער יפהפיה און זיך צוליב איהר גע'שמדט אין 1816 אין דער קארלס-קירכע. בעת זיין פאטער ר' ברוך ווייט האט זיך דערוואוסט וועגען אומגליק, האט ער געריסען קריעה, געזעצט זיך שבעה און געוואלט פערגעסען, אז ער האט אמאל געהאט א זוהן עמאנועל.

דעם יונגען משומד'ס ליבע-ראמאן האט אבער נישט לאנג געדויערט. פון דער ליבע איז געווארען א שווערע הערץ-טראגעדיע און דאס פאר-פאלק איז זיך פונאנדערגעגאנגען. עמאנועל ווייט האט זיך פערגראבען אין פלייסיגען שטודירען טאג און נאכט, געמאכט עטליכע דאקטאראטען, כדי צו פערגעסען דעם ראמאן און איבערוועהטאגען די שמערצען און ענטוישונגען פון דער אומגליקליכער ליבע. דערצו איז נאך געקומען די פערלאזענקייט מצד זיין יודישער פאמיליע. קיינער האט פון איהם נישט געוואלט הערען און וויסען. ער איז פאר אלעמען געווען א געשטארבענער. ער האט זיך דאס אלצדינג גענומען אזוי טיף צום הארצען, אז ער האט בעשלאסען צו ווערען א קריסטליכער נזיר, אריינטרעטען אין אנ'ארדען און אפשניידען זיך פון דער ארומיגער מאטעריעלער וועלט.

אבער דורכ'ן בעריהמטען קאטוילישען רעמדעפטאריסטען ארדען זענען די הויכע קירכען-פירשטען אויפמערקזאם געווארען אויף דעם געוואלדיג טאלענטירטען משומד ד"ר עמאנועל ווייט און איהם געעפענט אלע טויערן צו א הויכער טעאלאגישער קאריערע, אונטער וועלכער עס איז געווען אזא ריזיגער פונדאמענט פון יודישער וויסענשאפט בכלל און פון יודישער רעליגיאנס-פילאזאפיע בפרט. צו די אלע מעלות איז ער אויך געווען א וואונדערבארער רעדנער. זיינע ערשטע פרעדיקטען פון דער קלויסטער-קאנצעל האבען געצויגען טויזענדער קריסטען. וועלכע זענען געווען פער'כשופט פיל וואכען פון יעדער פרעדיקט. ער האט געקריגען אזא געוואלדיגע השפעה בעיקר אויף דער קריסטליכער אינטעליגענץ און אויף די יונגע גלחים, אז דער וואטיקאן אין רוים האט איהם בעשאנקען מיט די ערשטע כיבודים און איהם געהאלטען פאר דעם בעסטען קאטוילישען טעאלאג פון יאהרהונדערט, הגם מען איז אין רוים געווען צומאל ברוגז אויף זיין אינערליכער צוגעבונדענקייט צו זיין אלטען פאלק און אויף זיינע מעהר-מאליגע פראבעס משפיע זיין אויף דעם וואטיקאן אויפצוגעבען דעם אנטיסעמיטיזם און איינפיהרען א פריינטליכע פערהעלטניש צום לעבעדיגען יודענטום.

די אלע ווינער קלאנגען ארום דעם יודישען געפיהל פון ד"ר ווייט האבען איינמאל אין א וויכטיגען היסטארישען מאמענט פאר'ן פערפאלגטען יודענטום, אנגענומען א ווירקליכען געשטאלט.

עס איז געווען אין יאהר 1840 אין דער צייט פון עלילת-דם אין דמשק, וואו עס איז פערשוואונדען א קאפוצינער פאטער און וואו עס איז מחמת דעם פערגאסען געווארען א סך אומשולדיג יודיש בלוט. די אנטיסעמיטישע כוואליעס האבען זיך דאמאלס געגאסען פון דמשק איבער דער גאנצער וועלט און ספעציעל אין עסטרייך איז פלוצים געווארען א שרעקליכע פאגראם-סכנה, ווייל פאנאטישע אנטיסעמיטיש-קריסטליכע אגיטאטארען האבען אויפגעהעצט עפענטליך דאס גאנצע פאלק, די גאנצע יודישע בעפעלקערונג פון עסטרייך אונגארן האט געלעבט אין טויט-שרעק.

דעמאלט האט דער קאנאניקום פון סאנקט-סטעפאן, ד"ר יאהאן עמאנועל ווייט בשעת א זונטאג-פרעדיקט פאר טויזענדער קריסטען געהאלטען די געוואלדיגסטע פרעדיקט פון זיין גאנץ לעבען. נאך דעם דאזיגען דונער און בליץ-צויבער האט ער אויפגעהויבען די רעכטע האנד צום הימעל און מיט א פערווייטאגטער שטים אפגעגעבען אט די שבועה:

„איהר, מיינע געטרייע צוהערער ווייסט, אז איך בין געווען א יוד, איידער איך האב אנגענומען דאס הייליגע סאקראמענט פון שמד. איך האב גענוג שטודירט תלמוד, שלחן-ערוך און קבלה און אלע איבעריגע יודישע שריפטען. קיין איינציגער יודישער חבור איז נישט געבליבען פאר מיר אונבעקאנט. אבער אויף קיין ארט האב איך נישט געפונען אפילו א רמז פון דער שרעקליכער בעשולדיגונג, וואס ווערט פערשפרייט געגען די יודען. איך שווער דעריבער א הייליגע שבועה, אז די ריטואל-מארד-בעשולדיגונגען געגען יודען זענען שקר און גאטעס-לעסטערליכע פערלוימדונגען. גאט זאל מיר אזוי העלפען ווי אמת איך רעד. אמן"!

די דאזיגע פייערליכע שבועה פון דער קירכען-קאנצעל האט געמאכט אנ'אומגעהויערען רושם אזוי ווייט, אז די ריטואל-מארד-העצער זענען פערשטומט געווארען, מחמת די קריסטען אליין זענען געווען גרייט צו לינטשען יעדען פון זיי, וואס דערוואגט זיך אויפמאכען דאס מאל געגען דעם מעכטיגסטען דאמהערר פון סט. סטעפאן.

אין ווינען האט מען דערצעהלט, אז

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

דרום-אפריקאנישע יודישע סטודענטען אין ווינען.

ווי ע ן. (י.ט.א.) דא זענען געקומען מיט אנ'עקסקורסיע 50 סטודענטען פון דרום-אפריקע. דער פיהרער פון דער עקסקורסיע ה' שמואל געל און 16 מיטגלידער פון דער עקסקורסיע זענען יודען די יודישע געסט האבען בעזוכט טעאדאר הערצלס קבר. זיי זענען אויך אויפגענומען געווארען דורך דעם פרעזידענט פון דער יודישער קהלה אין ווינען. דער יודישער אקאדעמישער פערבאנד אין ווינען האט איינגעארדענט א פייערליכע אויפנאהמע פאר די דרום אפריקאנישע חברים.

נײַער פאָלקסבלאַט
1. פעברואַר 1927.

דאס לאדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
1. פעברואַר 1927.

1
דינסטאָג
כט
שבט תרפ"ז

פעברואַר
זון-אויפגאַנג 7.17
זון-אונטערגאַנג 3,30
לענג פון טאָג. 9

מאָרגען איז חנא.

(–) מאָרגען דעם 2. פעברואַר איז חנא. אַלע רעגירונגס-אַמטען, קאָמונאַלע אינסטיטוציעס און געוועלבער וועלען זיין געשלאָסען.

ס'קומט אַן קוילען.

(ב) אין משך פון די לעצטע טעג זענען קיין לאָדז אָנגעקומען גרעסערע טראַנספּאָרטען קוילען פאַר די הויר־טאָווניקעס.

צוליב דעם, אָבער, וואָס די וועטערען זענען וואַרימע, איז דער גע־ברויך פון קוילען אַ קליינער און ס'איז פאַרהאַן אַ האָפנונג, אַז די פּרייזען אויף קוילען זאָלען פאַלען.

קוילען-שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע.

(ב) די נאָהנטסטע טעג וועט די ווירט־שאַפטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט שוין אָנגעהויבען פערטיילען די קוילען־שטיצע פאַר די אַרבייטסלאָזע, וועלכע בעקומען נישט קיין געלד שטיצע.

ס'איז פאָרגעזעהן, אַז די אַרבייטסלאָ־זע פערהייראַטע וועלען בעקומען צו 4 צענטנער קוילען; מיט גרעסערע פאַ־מיליעס – 6 צענטנער.

נישט-פערהייראַטע וועלען קיין קויה־לען נישט בעקומען.

גאַז.

בילִיגער טאַריף פאַר סוחרים.

(ס) די לאָדזער גאַזאָווניע האָט בע־שלאָסען נאָכצוטון דעם ביישפּיל פון דער עלעקטראָווניע און ביליגער-מאַכען דעם טאַריף פאַר די סוחרים, וועלכע ווענדען זיך וועגען דעם דורך זייערע פעראיינען.

גענויעס – אויף וויפיל דער טאַריף וועט ביליגער געמאַכט ווערען, וועט ערשט בעשטימט-ווערען.

קראַנקען-קאַסע,

וועגען אָנקלאַגעס פון פערזיכערטע.

(–) די פערוואַלטונג פון דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע טיילט מיט, אַז מיט אַלע בריף, ווענדונגען און אָנקלאַגען, וועלכע די פערזיכערטע ווילען שיקען צום אַר־בייטס-מיניסטעריום אָדער צום קרייז-פערזיכערונגס-אַמט, – דאַרפען זיי זיך ווענדען דורך דער קראַנקען-קאַסע (וואָול־טשאַנסקאַ 225) צימער 24.

קאַמף געגען אַלקאָהאָליזם.

(מ) אין די טעג פון 1. ביז'ן 8. פעברואַר, ה. י. אָרגאַניזירט דער לאָד־זער געזונדהייטס-אַמט אַ „וואָך צום קאַמף געגען אַלקאָהאָליזם“. אין די טעג וועלען געהאַלטען ווערען פאָרלעזונגען אין פערשידענע טיילען פון שטאָט וועגען דער שעדליכקייט פון אַלקאָהאָל־משקאות.

פערזענליכעס.

(מ) דער ביז-איצטיגער לייטער פון דער פּרעסע-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט רעד. דודזינסקי, האָט זיך אָפּגעזאָגט פון זיין אַמט און אויף זיין אָרט איז בע־שטימט געוואָרען רעד. מאַריאַן טאַר־לאָווסקי.

שטראָפען

פאַר נאַכט-אַרבייט אין די בעקערייען.

(ב) די פּאָליציי האָט בעשטראָפט עטליכע לאָדזער בעקעריי-אייגענטימער פאַר אַרבייטען ביינאַכט.

די רעוויזיעס אין די בעקערייען קו־מען ווייטער פאָר.

האנדעלס-מינ. קוויאטקאווסקי קומט קיין לאדז

ער וועט אָבהאַלטען קאָנפערענצען מ'ט די סוחרים· און פאַבריקאַנטען קרייזען.

(ס) מאָנטאָג, דעם 7. פעברואַר קומט קיין לאָדז דער האַנדעלס-מיניסטער אינזש. קוויאַטקאָווסקי, וועלכער וועט ווײַלען אין אונזער שטאָדט איין טאָג און אָבהאַלטען קאָנפערענצען מיט די היגע סוחרים- און פאַבריקאַנטען-קרייזען.

דער מיניסטער וויל זיך בעקענען מיט דער איצטיגער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין לאָדז און אויסהערען די פּאָסטולאַטען פון די לאָדזער סוחרים און פאַב־ריקאַנטען.

כדי אויסצואַרבייטען דאָס פּראָגראַם און דעם אופן פון די קאָנפערענצען מיט'ן האַנדעלס-מיניסטער, איז אַרויס־געפאָהרען קיין וואַרשאַ דער לייטער פון דער אינדוסטריע-אָבטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזשטווע אינזש. בייער.

דער 6. אל-פוילישער סאניטאר-צוזאמענפאהר וועט פארקומען אין לאדז.

די נעכטיגע זיצונג פונ'ם אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיטעט.

אין יולי 1926 איז אין ווילנאַ פאָר־געקומען דער 5. סאַניטאַר-צוזאַמענ־פאָהר פון גאַנץ פּוילען. די לאָדזער דעלעגאַציע מיט'ן לאַווניק יאָעל בראש האָט דאַן איינגעלאַדען דעם פּרעזידיום פון צוזאַמענפאָהר קיין לאָדז און האָט פאָרגעשלאָגען, אַז דער 6. צוזאַמענ־פאָהר אין 1927 יאָהר זאָל פאָרקומען אין לאָדז

די איינלאַדונג איז דאַן אָנגענומען געוואָרען. נעכטען איז אין לאָדז פאָר־געקומען די פּלענאַרע זיצונג פונ'ם אָר־גאַניזאַציאָנס-קאָמיטעט פון צוזאַמענפאָהר. אין דער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט: דער דירעקטאָר פון געזונדהייטס-דע־פּאַרטאַמענט ביים אינערן-מיניסטעריום ד"ר פּאַלאַק, פּראָפ. פון ווילנער אוני־ווערסיטעט ד"ר קאַראַפאַ-קאָרוואַוור, פּרע־זידענט צינאַרסקי, לאַווניק א. יאָעל די דאָקטוירים שטערלינג, סקאַלסקי, מאַזשינסקי, טאָמאַשעוויטש, וויילאַנד, אַלעסקאַ, סטאַזשינסקי, מיטעלשטאַדט, זאַלענסקי, טאָמאַשעווסקי, גיטענטאַג, שווייג און די אינזשינערען קעמפּינסקי, קלאַטשקאָווסקי און ראַדעוואַוד.

די זיצונג האָט געעפענט פּרעזידענט צינאַרסקי, וועלכער האָט בעגריסט די אָנוועזענדע און איינגעלייטעט די דיס־קוסיע. וועגען דעם טאָג-אָרדנונג פון דעם צוזאַמענפאָהר איז פאָרגעקומען אַ וכּיח בעת וועלכען לאַווניק יאָעל האָט אַרויסגערוקט אַלס וויכטיגסטע פּונקט דעם סאַניטאַרען צושטאַנד אין לאָדז און וואָיעוואָדזשטווע. אויפ'ן טאָג-אָרד־נונג וועט אויסער] דעם נאָך זיין די פראַגען וועגען פּראָפעסיאָנעלער היגיענע, קאַמף מיט פערוויכערטקייט און אומ־ריינ־יגקייטען א. אנד. נאָכדעם איז אויס־געוועהלט געוואָרען אַן עקזעקוטיוו אין וועלכען ס'זענען אַריין: פּרעזידענט צי־נאַרסקי, לאַווניק יאָעל, ד"ר שטערלינג, ד"ר סקאַלסקי, ד"ר מיטעלשטאַדט, ד"ר סטאַזשינסקי, נאַטש. קעמפּנער, ד"ר גוטענטאַג און ה' ראַספּעס.

דער טערמין פון צוזאַמענפאָהר איז בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 24. און 25 אַפּריל ה. י.

אין אָוונד האָט לאַווניק יאָעל איינ־געאָרדנעט פאַר די געסט אַ באַנקעט. נאָכ'ן באַנקעט זענען די געסט אָפּגע־פאָהרען קיין וואַרשאַ.

אגט פאר 3000 שווייצארישע פראנק

אויש פון באַזעל פערלאַנגט איינער א גט פון זיין לאָדזער פרוי.

(–) דער לאָדזער ראַבינאַט האָט בעקומען אַ בריף פון באַזעלער (שווייץ) ראַבינער ד"ר ווייל. אין דאָזיגען בריף שרייבט דער ראַבינער ווייל, אַז אַ געוויסער בער באַרנשטיין, וועלכער וואוינט אין באַזעל האָט ביי דעם באַזעלער ראַבי־נער איינגעלעגט 3000 שווייצאַרישע פראַנק פאַר זיין פרוי גיטעל באַרנשטיין וועלכע געפינט זיך אין לאָדז. דאָס געלד ליגט צו דיספּאָזיציע פון אברהם לייב פרעסמאַן אין לאָדז און קען אויס־געצאָהלט ווערען דער פרוי גיטעל באַרנ־שטיין בתנאי, ווען די לעצטע וועט מסכים זיין צונעהמען פון איהר מאַן אַ רעליגיעזען, ווי אויך אַ ציווילען-גט.

ה' בער באַרנשטיין האָט נאָך גע־שטעלט אַ בעדינג, אַז דעם גט זאָל ער בעקומען אין פערלויף פון 1 חודש צייט אויב נישט וועט ער די 3000 שווייצאַ־רישע פראַנק צוריקנעהמען.

דער ראַבינאַט האָט וועגען דעם מודיע געווען די פרוי גיטעל באַרנשטיין און דעם ה' אברהם לייב פרעסמאַן

געהיימניספולער טויט פון א לאדזער סוחר.

געהט אַהיים פון א מאַסקען-באַל און שטאַרבט ביי זיך אין געשעפט.

נעכטען פרימאָרגען זענען די איינ־וואוינער פון דער געגענד אַרום גרי־נעם מאַרק אויפגערודערט געוואָרען פון דעם געהיימניספולען טויט פון דעם סוחר יוליוס טיטש, וועלכער האָט זיין געשעפט אויף זשעלאָנאַ 11.

ה' טיטש האָט זיך שבת פאַרטאָג אום געקעהרט צוזאַמען מיט זיין פאַמיליע אין דער געזעלשאַפט פון זיין שותף ה' זעמלער פון דעם מאַסקען באַל „פּיקאַ דיללי“.

בעהאַנדיג אַ היים האָט ה' טיטש גע־בעטען זיין שותף ה' זעמלער ער זאָל אָפּפיהרען זיין פרוי אַהיים און אַליין איז ער אַריין צו זיך אין געשעפט, כדי דאָרט עפּעס צו נעהמען.

צומאָרגענס, ווען די פאַמיליע פון ה' טיטש האָט געזעהן, אַז זייער פאָטער קעהרט זיך נישט אום, זענען זיי איהם געלאָפען זוכען אין געשעפט.

דאָרט האָבען זיי אָבער שוין גע־טראָפען טיטש'ן טויט און אין געשעפט האָט זיך געפיהלט אַ שרעקליכער ריח פון גאַז.

ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז טיטש איז פערטשאַדעט געוואָרען פון דעם גאַז-אויוועלע, וואָס האָט דאָרט געברענט.

פראטעסט פון יודישע האנדווערקער געגען נייעם האנדווערקער-געזעץ.

האַנדווערקער-מיטינג אין שניידער-מייסטער-פעראיין (כאַלופּניקעס).

אין לאָקאַל שניידער-מייסטער-פער־איין (כאַלופּניקעס) איז פאָרגעקומען אַ גרויסער האַנדווערקער-מיטינג גערופען דורך דער האַנדווערקער-צענטראַלע (וואָדזקאַ 5).

דער מיטינג עפענט ה' מ. פּאַזנאַנ־סקי און ערקלערט, אַז די אָרגאַניזיר־קאָמיסיע פון די 5 לאָדזער האַנדווער־קער-פעראיינען, איז צוגעטרעטען צו שאַפען אַ באַדען וועגען פעראייניגען די האַנדווערקער אין איין צענטראַלע. ס'טרעטען דאַן אַרויס פאַרשטעהער פון די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס ה' מאיר גאָלדבערג פון בעקער-מייסטער-פעראיין; ראַדאָשיצקי פון שניידער-מייסטער-פער־איין (כאַלופּניקעס). ה' מאַנדעלמאַן פון שוסטער-מייסטער און ה' מאַשקאָוויטש פון לוין וועבער-מייסטער פעראיין די רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז די צענ־טראַלע פון פּאָלודניאָווע 4 האָט קיין שום אַקטיווען סך-הכל צו איהר יובילע־אום נישט אויפצוווייזען די האַנדווער־קער שטעהען פאַר אַ פולשטענדיגען עקאָנאָמישען חורבן און זיי שפּילען זיך אין יום-טובים און דעריבער נעהמען זיי נישט קיין אַנטייל אין דער פייערונג.

נאָכדעם ווי ס'רעדען נאָך ה' פינגערהוט אַלס מיטגליד פון צענטראַל-ראַט און ה' בוים פון פּאָלודניאָווע טרעט אַרויס ה' בערקאָוויטש פון ניי-געשאַפענעם סאָצ יאַליסטישען האַנדווערקער פערבאַנד.

ה' בערלינסקי טרעט שאַרף אַרויס געגען דעם סאָציאַליסטישען - פערבאַנד. דאָ הויבט זיך אויף אַ טומעל.

ס'רעדט נאָך אַ פאַרשטעהער פון לובלינער-האַנדווערקער און ה' באַלבאַרישסקי פאָרמולירט די פאָדערונגען פון יודישען האַנדווערקער ביים איצטיגען מאָמענט סיי אויפ'ן עקאָנאָמישען סיי אויפ'ן קולטורעלען געביט. דער רעדנער רופט צו בעהאַנדלען נאָר די פראַגען, וואָס פעראייניגען אַלע האַנדווערקער און אַרומצונעהמען די ענינים, וואָס צו־רייסען הויפּטזעכליך אין קולטורעלע פראַגען.

ס'ווערט דאַן איינשטימיג אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציע:

„מיר יודישע האַנדווערקער ערקלע־רען, אַז ביז'ן היינטיגען טאָג, האָט די רעגירונג, אויף וועלכער מיר האָבען געלעגט אַזוי פיל האָפנונגען. נישט גע־געבען אונז די מעגליכקייט צו ערציהען אונזערע קינדער אין אַן אייגענער יודי־שער שול אין דער יודישער שפּראַך; נישט פערלייכטערט אונזער שווערען עקאָנאָמישען מצב, ווייטער געדריקט אונז דורך די גרויסע שטייערען, נישט געגעבען די געהעריגע קרעדיטען, נישט אָפּגעשאַפט דעם צוואַנג-זונטאַג-רוה, אָנ־וואַרפענדיג אַ נייעם שווערען צעכען־געזעץ, וואָס דערמאָנט די יאָהרען פון מיטעל-אַלטער א. אַז. וו. מיר פּראָטעס־טירען געגען דעם אַמשאַרפסטען און פאָדערען אויף אַלע לאָדזער האַנד־ווערקער צו שאַפען איינאייניציגע מעכ־טיגע האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציע, וועל־כע זאָל פעהיג זיין אונזערע גערעכטע פאָדערונגען דורכצופיהרען אין לעבען, ביז דאָס וועט געשעהען האַלטען מיר אָן צו פייערען וועלכען ס'איז נישט איינזייטיגען יום-טוב, ערקלערענדיג, אַז די לאָדזער האַנדווערקער וועלען פיי־ערען דעם יובילעאום. דאַן ווען ס'וועט געשאַפען ווערען איין גרויסע מעכטיגע האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציע“.

קליינער פעליעטאָן.

—

שמחת תורה.

שלעכט אַהין, שלעכט אַהער, און לעולם איז גאָרנישט אַזוי שלעכט, ווי מען מיינט! ס איז נאָך אַ ביסעל ערגער...

מען איז ב"ה אַזוי פערפאַראַראַמט, אַזוי בעשעפטיגט, אַזוי פערטומעלט, אַז ס'איז ממש קיין צייט נישט אַ צו אַרויסכאַפּען זיך און די גאַס אַריין באָרגען זיך אַ שטיקעל גמילת חסד!

און ר' זאַנוועלע צוגיסט זיך, ווי אַ קאַנאַרעק:

נישט אַלץ – זאָגט ער – איז דאָך ברויט, לחם הקלוקל, ווי מען רופט עס!

נישט אַלץ איז בלויז חומר און חמור! מען מוז פאַר'ן טוט און די סוסאָלאָגיע אויך אַ טראַכט טון...

היינט וואָס זשע טוט מען?

– וואָס הייסט, וואָס מען טוט?

מען נעהמט, און מען מאַכט אינמי־טען די פּרעסט און אינמיטען גליטש שמחת תורה...

מען מאַכט פעהנדליך מאַכט מען! מען מאַכט אַזאַלכענע פעהנער מיט ק'טאָפּעל-לעכטליך און מען טיילט „קאַ־פעס“ טיילט מען..

דגל מחנה יהודה...

דגל מחנה תאַפּטאַן...

דגל מחנה אָרדינאַנס.. דגל מחנה ראַסנער, דגל מחנת בים-בוים א.א.וו. און ווייטער.

און פון פאָרענט אויס געהען די פיר־זאָגער ר' דעפּוטאַט ראָזענבלאַט, ר' לאַווניק אוהל-סענדער, הבחור הקאָפּע־ראַטאָר ואלה שמאָיש בני ישראל, און מען זינגט דעם עוזר דלים הושיעה נא זינגט מען מי'ן נגון פון „התקוה“ פון „די רומעניש“ און פון „מאָטיע מאַך עס נאָך אַמאָל“...

פרעג איך איהן: איז עס שלעכט? האָבען יודען אַ שלעכט לעבען אין אייראָפּאַ אין אין לאָדז?

פעהלט דען שמחות ביי יודען אפילו ביי די איצטיגע צייט?

אדרבא, זאָגען זיי שוין אַליין! זי זענען דאָך עפּיס אַ פּרעסע און אַ האַנד־ווערק זענען זי דאָך, און זי זענען דאָך צופרידען, אַז עס מאַכען זיך שמחות ביי יודען מיט פיש און מיט פלייש און שבת אויבט אינמיטען וואָכענטאָג!

ווי זאָגען זי?
הוליצ קבצן –
דאָס איז סחורה!
טראָגט מען פעהנער
שמחת תורה...

אמן.

לייה-און שפּאַר-קאַסע פון דער אַ־בייטענדער אינטעליגענץ.

היינט הויבט אָן איהר טעטיגקייט די לייה-און שפּאַר-קאַסע פון דער אַר־בייטענדער - אינטעליגענץ אין אונזער שטאָט. אויסער הלואות און אָפּשפּאָרונ־גען וועט אויך די קאַסע אָדורכפיהרען אַלע אַרט באַנק-אָפּעראַציעס ווי דיס קאָנטאָ, אינקאַסע, וואָקלאַדען א. א. וו

דאָלאַר-קורס

א נידריגער קורס.

(–) זייט עטליכע טעג הערשט אויף דער בערזע א נידריגע טענדענץ אויפ'ן דאָלאַר. די „באַנק-פּאָלסקי“ בע־מיהט זיך צו דערהאַלטען דעם דאָלאַר און נישט דערלאָזען צום שטייגען פון זלאָטי. דעריבער האָט די „באַנק-פּאָלסקי“ געצאָהלט 8.90, ס'האָבען זיך צוליב דעם אין „באַנק - פּאָלסקי“ געמאָלדען מאַסען מענשען פערקויפען דאָלאַרען. נאָכדעם ווי „באַנק-פּאָלסקי“ איז גע־שלאָסען געוואָרען האָט מען אויף דער נישט אָפיציעלער בערזע געצאָהלט 8.85. אויף דער אָפיציעלער בערזע האָט קיי־נער קיין דאָלאַרען נישט געקויפט, אין גאַס איז אַ מאַנגעל אין זלאָטים.

2-טע רשימה פון די זוכי בגורל אין

ראמאן-פרעמיע-האנהורס פון „נייעם פאלקסבלאט".

צו 1 בילד.

31) יוסף גאלדוואסער, פאדושצנא 25,
32) פינסטער, קאמיענא 4.

צו 1 בילעט אין קינא.

34) פאלא שפייזער, קאנסטאנטינער 37
35) לייזור וויאנזאווסקי, אלעקסאנדריס 21.
36) מ. פיטשאנטקא, ווסכאדניא 18.

צו ½ טוץ פאסט-פאטאגראפיעס

פון פאטאגר.-אטעליע סראקא, בושעושינער 69.
37) הצלא אמזעל, צעגעלניאנא 33
38) שלמה רובינשטיין, לאגעווניצקא 4

39) מ. האכנפלעמטער, לומאמירסקא 21
40) ה. גדאנסקי, פאדושעצנא 7
41) הערמאן גרינפאגעל, מלינארסקא 2.

א דאמען-בייטעל.

33) א. פיינגוט, לאגעווניצקא 27

1 פערפום-באמבאניערע.

42) ו. מאשקאוויטש, זשגאווסקא 77.

צו 1 פאסטאנר.-פאפארטו.

43) יואל ראנטשקע, באזארנע 1
44) הצלא דייזמאן, זשעלאנא (?)
45) ל. גרינבער, אלעקסאנ-ראווסקא 22

46) א. יאקאבאוויטש, 6 טען שערפיען 59
47) רבקה ביאלעצקא, גלובנא 6
48) וואלף קאץ, זאכאדניא 24
49) פייגע דארן, טארגאווא 33
50) מאניע קעניג, שענקעוויטש 3
51) י. קאנאל, פאמארסקא 95
52) ש. ליכטענשטיין, פאלודניאווא 34

צו 1 פאסט-קארטען-אלבום.

53) לייב עהרליך, צעגעלניאנא 14
54) רעגינא וואלבערג, אנדזשעיא 46
55) הערשעל ראזענבוים, זאווישא 28.

די דאזיגע זוכי בגורל ווערען געבעטען צו קומען אפנעהמען די געוואונענע פרעמיעס פרייטאג, ד. 4. פעברואר ה. י.

דעמאנסטראציע צו בעפרייען פאליטישע ארעסטירטע.

(§) זונטאג 1 א זייגער מיטאג, האט זיך פאר דער תפיסה אויף גדאנסקא-גאס נרופירט א דעמאנסטראציע. די פערזאמעלטע האבען געמאכט אויסרופען פאדערענדיג פרייצולאזען די פאליטישע ארעסטירטע. דאן האט זיך די דעמאנסטראציע געלאזען אין דער גדאנסקא-גאס אריין, זינגענדיג דעם „אינטערנאציאנאל".

גלייכצייטיג איז פון דער צעגעלניאנא גאס, אנגעקומען דער פשאדאווניק פון 7-טען קאמיסאריאט, וועלכער האט בעפוילען די פערזאמעלטע זיך פונאנדערצוגעהען. דערויף האבען די פערזאמעלטע גענטפערט מיט אויסרופען געגען די פאליציי. צוליב דעם, וואס דער פשאדאווניק האט ארויסגעצויגען די שווערד.

און מיט איהר גצדראהט די דעמאנסטראנטען, וועלכע האבען אנגעהויבען גרופענווייז צו צנטלויפען.

באלד איז אויך אנגעקומען דער קאמיסאר טשורקאוו מיט אן אפטיילונג פון 12 פאליציאנטען, וועלכע האבען די דעמא סטראנטען פונאנדערגעטריבען און ארעסטירט 5 פערזאן.

א האנדעלס-סכסוך צווישען קראקא און לאדז

דער לאדזער ראבינאט דארף ענטשיידען.

(–) דער לאדזער ראבינאט האט בעקומען פון קראקאווער סוחרים-פעראיין, גראדזקא 43 פאלגענדען בריף:

אין שידס-געריכט פון קראקאווער סוחרים-פעראיין קומט פאר זיים א לעני גערע צייט א פראצעס פון א סוחר אונ- טערוויזער געגען א געוויסען הארא וויטש וועגען פאלגענדען ענין: ה' אונ טערוויזער האט פערקויפט און צוגע שטעלט דעם ה' הארא וויטש אין מיי 1925, 100 קאסטענס עפעל ה' הארא וויטש האט די דאזיגע 100 קאסטענס עפעל ווייטער פערקויפט און אבגעשיקט דעם סוחר ליס, פון ווסכאדניע-גאס 6 אין לאדז.

הארא וויטש זאגט זיך איצט אב צו בעצאהלען פאר א טייל פון דער סחורה, ווייל ער טענה'ט, אז דער לאדזער סוחר ליס האט איהם אויך נישט בע- צאהלט, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, וואס א טייל פון די עפעל זענען געוועזען איננאנצען פערפוילט און נישט ניצליך צום געברוך. אלס בעווייז דערצו האט ה' הארא וויטש צוגעשטעלט דעם שידס- געריכט פון לאדזער זעמיזען און מרוכ טענהענדלער-פעראיין א בריף, אין וועל- כען עס ווערט געזאגט, אז 63 קאסטענס עפעל פון די צוגעשטעלטע הוגדערט,

זענען איננאנצען פערפוילט. אונטער- וויזער לייקענט אבער אין דעם, אז זיין סחורה האט געזאלט זיין פערפוילט און קוועסטיאנירט דעם בריף פון לאד- זער פעראיין.

דאס קראקאווער שידס געריכט בעט דעריבער דעם לאדזער ראבינאט, אז דער ראבינאט זאל ליס'ען געבען א שבועה, צי א טייל סחורה איז טאקי געוועזען פערפוילט. אויב ליס וועט זיך אבזאגען צו געבען א שבועה, וועט דאס שידס-געריכט פון קראקאווער סוחרים פעראיין ארויסטראגען אנ'ענט- שפרעכענדען אורטייל.

ווי אזוי מען בעקומט א בעשייניגונג פון פוילישער בירגערשאפט.

(§) פערזאנען, וועלכע ווילען בעקומען א בעשייניגונג, אז ויי זענען פוילישע בירגער, כדי די בעשייניגונג פארצו- שטעלען א קאנסולאט, אדער א אנדערע אינסטיטוציע – דארפען בצלייגען ווע- גען דעם ביטעס אין סטאראסטווא, אדער אין רעגירונגס-קאמיסאריאט, וואו זיי וואוינען.

צו אזא ביטע דארף מען ביילעגען איי נעם פון די פאלגענדע דאקומענטען: אקט פון בעקומען די פוילישע בירגער- שאפט, אקט פון נעבען די פוילישע בירגערשאפט, א (ווישאנג) אויסציג פון די ביכער פון דער שטענדיגער בעפעל קערונג, אדער א פאס, וואס איז ארויס געגעבען געווארען דורך דער אדמיניס- טראציע-מאכט פון דער I אינסטאנץ (סטאראסטווא, אדער רעגירונגס קאמי- סאריאט).

צוזאמען מיט'ן אויסצוג פון דער שטענדיגער בעפעלקערונג – מוז אויך צוגעלעגט ווערען די מעטריקע.

אויף די ביטע וועגען א בירגער- שאפט-בעשייניגונג גצהט צו שטעמפעל- אבצאהל 3 זל. און פאר יעדען ביינגע- לעגטען דאקומענט – 50 גראשען.

לאדזער שטאט-פרעזיד. ציגארסקי

ביים אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי.

(מ) דער לאדזער שטאדט-פרעזידענט ציגארסקי האט עהערגעכטען געווילט אין ווארשא און קאנפערירט מיט'ן אי- נערן - מיניסטער גען. סלאוואי-סקלאד- קאווסקי וועגען דער פראגע פון צו- טיילען די לאדזער פארשטעדט צו דער שטאדט לאדז.

דער אינערן-מיניסטער האט צוגעזאגט צו נעהמען אין אכט די פארשלאגען פון דער לאדזער שטאדט-פערוואלטונג און די פראגע בעטראכטען אויף איינער פון די נאהענטסטע זיצונגען פון מיניסטא- רען-ראט.

זעלבסטמארדען,

איינע אוים ליבע, די צווייטע - אוים נויט.

– אויף זלאטא 2 האט מיט'ן צוועק צו בעגעהן זעלבסטמארד זיך אנגעטרונ- קען מיט עסיג-עסענץ די 18 יעהריגע יאנינא אנדזשיאווסקא.

פאגאטאוויע האט זי אפגערעטעוועט. די סיבה זאל זיין א ליבע.

א געוויסע זאפיא גאנטשאק, 20 יאהר אלט, אהן א בעשטימטען וואוין - ארט האט אויפ'ן קאלישער וואקזאל זיך גענ- טען געס'מט מיט דענאטורירטען שפירט. די פאגאטאוויע האט זי אפגערעטעוועט. די סיבה פון זעלבסטמארד–נויט.

----

* * *

טראגישער סוף פון א 54-יעהריגען יוד

(–) נעכטען האט זיך פער'סמט דער 54-יעהריגער אברהם וועבער (סקלאדא- ווא 13).

די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

מיט דער לויה האט זיך פעראינטע- רעסירט „חסד של אמת" און נעכטען נאכמיטאג איז דער זעלבסטמערדער גע- בראכט געווארען צו קבר-ישראל.

דאס פרעזידיום פון נייעם שידס-געריכט ביים סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 10).

נעכטען איז פארגעקומען די קאנסטי- טואירענדע זיצונג פונ'ם נייעם שידס- געריכט, וואס איז געוועהלט געווארען אויף דער לעצטער אלגעמיינער פער- זאמלונג פון צענטראלען סוחרים און פאבריקאנטען - פעראיין (פעטריק. 10) אלס פרעזעס איז איינשטימיג אויסגע- וועהלט געווארען ה ס. פרעהליך, אלס ערשטער וויצע פרעזעס – ה' ס. הירש-

זאהן און אלס צווייטער וויצע-פרעזעס– י. מ. מאשקאוויטש; אלס ערשטער סעקרעטאר – י. גאסטפריינד און אלס צווייטער – מ. רעכטמאן.

אויף דער זיצונג זענען אויך גענע- דערט געווארען איינינע פונקטען פון רעגולאמין, כדי מעהר צוצופאסען זיי צו די בעדערפעניסען און פערלאנגען פונ'ם היינטיגען סוחר'טום.

פונאנדערגעטריבען א קאמוניסטישען מיטינג.

(§) זונטאג א זייגער 10 אין דער פריה האט אויפ'ן וואדני-רינעק געזאלט פארקומען א קאמוניסטישער מיטינג צו- זאמענגערופען דורכ'ן קאמוניסטישען דעפוטאט סוכאצקי.

דער דעפוטאט סוכאצקי איז אבער נישט געקומען אויפ'ן מיטינג. דער דעפוטאט האט אבער נישט מוריע גע- ווען דערפון די לאדזער אנהענגער פון דער קאמוניסטישער פארטיי, וועלכע זענען גרופענווייז געקומען אויפ'ן וואדני- רינעק. די פאליציי האט די פערזאמעל- טע פונאנדערגעטריבען.

פאבריק-שרפה.

(§) נעכטען 5 א זייגער פארנאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער שפי- נעריי און פארבעריי פון מ. זשעפקא- וויטש (קאראלא 5).

די שרפה איז אויסגעבראכען צוליב א קורץ-שלוס אין דער עלעקטרישער לייטונג אין פארטער-זאל און אין משך פון 10 מינוט איז דער גאנצער פאר- טער-זאל געווען אין פלאמען.

אויפ'ן ארט זענען אנגעקומען: די 2., 3. און 4. פייערלעשער-אפטיילונגען אונטער דער אנפיהרונג פון קאמענדאנט גראהמאן.

דאס לעשען די שרפה האט געדויערט 2 מיט א האלבע שעה.

דער שאדען איז א בעדייטענדער.

א באנדיטען-אנפאל.

צוגערויבט 900 זלאטעס.

(–) אין דער וואוינונג פון שלאסער- ארבייטער טורסקי (לאנקאווע 32) האָ- בען זיך אריינבעקומען גנבים און טע- ראריזירענדיג די שטוב-מענשען האבען

זיי צוגערויבט 900 זלאטעס.

די אלאמירטע פאליציי האט אונטער- גענומען אנ'אקציע מיט'ן צוועק צו כאפען די באנדיטען.

דורך מיינע ברילען.

„עמך" געהט אין טעאטער...

„עמך" איז א קאנסומענט, אנ'אפנע- מער פון יודיש טעאטער; עמך שטיפט זיך דורך שפארעס, דורך טירען, דורך קוימענ'ס, אבי אפיצעלע יודיש טעאטער.

אז גאט העלפט גאך, דער שבת נאכ מיטאג איז אזוניגער, א שמייכעלדיגער און דער עולם איז אויסגעפוצט אין גלאנציגע קאמאשען מיט בצטרעס, און פון די דעכער טראפט, ווי פון אנ'אל- טען סופר – לויפט „עמך" אין די גא- סען און זוכט מיט אלע אויגען עפיס אנ'עפיס: „רבונו של עולם, א פיצעלע טעאטער...

און אז מען זוכט – איז אנ'אלטער כלל – געפינט מען: אנ'אפישעל אזוי גרויס, ווי א טעאטער-בילעט מיט קליי- נע אותיות'לעך: „א פארשטעלונג פון דער יודישער פאלקס-ביהנע אין יודישען פאלקס-הויז".

און עמך לאזט זיך לויפען העגדוס- פענדוס אויסקויפען בילעטען אין יודי- שען טעאטער.

ביינעל יונגלעך, בעקלעגערטע און בעשניפסטע, וואוילינגעריש די מא- טשאיובקעס פעריקט אויף די ממורישע גזשיבעלעך, מיידלעך מיט בלאנדע קעפ לעך, די גזשיבקעלעך „אולאזשעט" אויף נאס, ווי די פייער-האקענעס, מיט מיני- לעך פון קוק מיך אן און ריהר מיך ניש אן. . " אויסגעשלאפענע" נאכ'ן כשאלענט זאטע יודען מיט ברייט צעצווייגטע בערד און תאווה'דיג גלאנציגע אויגעלעך, ווייבער, וואס האבען זיך ארויסגערוקט פון די בעטען, און אויף שנעל, מיט שפייכעך זיך אפגערייניגט די פעדערען פון די פארוקען, בעגעבען א שלעפ ארויף אויף זיך דעם סאמעטענעם מאנ-

טעל מיט די קייטעלעך אויף די העלזער מיט די פאר קינדערלעך הינטער'ן ארעם, בחורימלעך, געכאפטע אין די מעשה, אנגעזענקטע אביסעלע אן יצר-הרע-פיי- ער מיט יודישע וואוילע היטעלעך אויף די שפיץ-קעפ – אט דאס אלץ בעלע- גערט די „קאסע" און קויפט אויס בי- לעטען פאר 50 גראשען אין יודישען „טעאטער" און שפעטער לאזט מען זיך ארויף אויף די טרעפען, מען בעלעגערט די „וועשטשע" און מען נעמט דאס טע- אטער „שטורמעם"...

– הורא, אי, יודישען טריאטער אריין".

– יאכעט שטופען זי, פעסטער, אט אזוי!

– ז'הערען לייביש, ז'זאלען נישט פערגעסען מיר ארויסצוגלאנגען „א קאנ טאמארקע"... – זי הערען, איהנ'ס מא- מע זאל אזוי געזוגד זיין!...

און אינווייניג, אין דעם „פיצעלע" טעאטער, צעשיט זיך חברה, ווי ביהנען ארומ'ן בינשטאק און די קינדערלעך וויינען:

– מאמעשי, כ'האב מוינע – א באמיק און די מאמע, עס טוען איהר נעביך פלאמען אויף'ן פנים ארויס, זי שעהמט זיך און סטראשעט דאס קינד:

– הערסט אויף די „פלאמכענע"?!

– א נישט דרעה איך דיר אפ א שטיק פלייש!... און קוקט זיך ארום נעביך אין אלע זייטען און קלאגט זיך פאר דער שכנתו'ע:

– אז ס'פלייש פאלט מיר פון די ביינער אפ... – ער גנאיעט איינדערהיים אין דער גנאיעווקע און מיך הייסט ער געהן אויף פערגעניגען...

און איינער א יונגערמאן מיט א פאר שמיועלעך מיט גלאנציגע [כאליצוועקעס און אבצאסען – „נא שטערנאשטשע"... דרעהט זיך ארום דער סצענע, ווי א גלגול אויפ'ן עולם התוהו און זוכט זיך א תקון, די הענד ציהען זיך אלע מינוט צו דער פארהאנג, נאר ער האלט זי צוריק מיט אלע כחות, לסוף קען ער זיך שוין מעהר נישט איינהאלטען און ביט א דעק אויף דער פארהאנג, אזוי

גרויס ווי זי איז און אויף זאל זעהן זיך די ארטיסטען בחרפותנו...

איינער פון די „ארדנער'ס" רופט איהם צו ארדנונג:

– העט נא, יונגערמאן, אין פוילישען טעאטער וואלט איהר אויך אזוי געטון?

דער בחור צעמישט זיך אבער גאר- נישט און ענטפערט טאקי אט תוך כדי דבור:

– ס'אי נישט אייער פארשטוואט עסק

– איך וייס, וואס איך טו!.. און פאר מיר בעריהמט ער זיך:

– די „פירימדאנע" איז מיין בעסטע פשיאטשולקע, וועט דער יאלד מיר א דרעה זאגען, וואס איך זאל טון!.. און אויפ'ן אויער רוימט ער מיר איין א סוד:

– איהר מיינט, אז א בילעט האב איך יא גענומען? – קרענק מיט לע- בער! – בילעטען על איך זיי נאך קוי- פען – א נישט געהן זיי נישט צו דער ארביים?!...

י. שרה'לעם

לאָיד דזשאָרזש העלפט אַ גאַליצישען יוד צוריק בעקומען זיין קאָנצעסיע.

הרב הורוויץ אין רומאַנאָוו בעט הילף ביי לאָיד דזשאָרזש. — דער געלונגענער איינפאַל העלפט. — ענגלישע ליבעראַלען פאָדערען צוריק די קאָנצעסיע פאַר דעם יודענ׳ס וועגען. — ער בעקומט צוריק די קאָנצעסיע.

דער „מאָרגען" אין לעמבערג דערצעהלט:

הרב ר׳ חיים יודעל הורוויץ האָט מיט אַרום 20 יאָהר צוריק, נאָך אין עסטרייכישע צייטען בעקומען אַ קאָנצעסיע אויף אַ טאַבאַק הורטאָווניע אין רומאַנאָוו. פּאַרוואָס דוקא אַ רב האָט אַזאַ קאָנצעסיע בעקומען, איז דאָ קיין נפקא מינה נישט צו דערצעהלען — גענוג צו זאָגען דאָס דער ריהרעוודיגער רב האָט זיך נישט געלאָזט אין קאָשע שפּייען און האָט זיך אויסגעפּועל׳ט אַ קאָנצעסיע, וועלכע האָט איהם היבש געטראָגען.

מיט צוויי יאָהר צוריק האָט אָבער דער פּוילישער טאַבאַק מאָנאָפּאָל נישט געוואָלט מעהר האָבען דעם רב אַלס איינגענטימער פון אַ טאַבאַק-הורטאָווניע און האָט איהם גלייך ווי ער האָט דאָס געטון מיט אַ סך אַנדערע יודען, די קאָנצעסיע צוגענומען. הרב הורוויץ האָט זיך געוועהרט ווי אַ לייב, געזוכט פּראָטעקציעס געבעטען און געפאָדערט, איינגעליגט וועלטען, געשריגען, אַז ער איז דער בעסטער פּוילישער פּאַטריאָט און אַז צוליב דעם אַליין טאָר מען איהם די קאָנצעסיע נישט אָפּנעהמען — אַלץ דאָס האָט אָבער נישט געהאָלפען: די פּוילישע רעגירונג האָט איהם די קאָנצעסיע נישט געוואָלט אָפּגעבען.

הרב הורוויץ האָט זיך נישט אונטערגעגעבען. אין אַ געוויסען פריה מאָרגען זעצט ער זיך אַוועק און שרייבט אַ קלאָג-בריף צו דעם בעוואוסטען ענגלישען פּאָליטיקער און געוועזענעם פּרעמיער לאָיד דזשאָרזש. ה׳ות מען האָט איהם דעם אָרטאָדאָקסישען פרומען רב אַוועקגענומען זיין פּרנסה, בעט ער, אַז דער גרויסער לאָיד דזשאָרזש זאָל זיך אויף איהם דערבאַרעמען און איהם העלפען צוריק-בעקומען זיין הורטאָווניע אין ראָמאַנאָוו.

דער רב האָט מזל. טרעפט זיך גראָד לאָיד דזשאָרזש מיט דעם פּוילישען אויסערן-מיניסטער סקשינסקי אין לאָנדאָן און דערמאָנט זיך אין דער רימאַנאָווער טאַבאַק-הורטאָווניע זאָגט לאָיד דזשאָרזש סקשינסקי׳ן: פאַר וואָס נעהמט מען עפּיס ביי אייך אין פּוילען אַוועק די קאָנצעסיעס ביי יודען און נאָך דערצו דוקא ביי אַ רב. מיינט סקשינסקי, אַז ס׳איז נישט כדאי מען זאָל אין ענגלישע קרייזען צופיל רעדען איבער דער קאָנצעסיעס-גזירה און זאָגט תיכף צו לאָיד דזשאָרזש׳ן, אַז ווי נאָר ער וועט צוריק קומען קיין וואַרשאַ, וועט ער הייסען דעם רב צוריק געבען זיין קאָנצעסיע.

סקשינסקי האָט זיין וואָרט געהאַלטען, צוריקגעקומען קיין וואַרשאַ הייסט ער דעם רב אָפּגעבען די טאַבאַק הורטאָווניע, ווייל ער האָט אַזוי צוגעזאָגט לאָיד דזשאָרזש׳ן אין לאָנדאָן, פּערגעהען וואָכען און חדשים און הרב הורוויץ בעקומט אַלץ נישט אָב די קאָנצעסיע. אין טאַבאַק-מאָנאָפּאָל קאָן מען זיך נישט אַזוי לייכט צושליסען צו געבען די קאָנצעסיע אַ יוד כאָטש דער פּרעמיער מיניסטער אַליין הייסט.

סקשינסקי איז דערווייל געוואָרען אויס מיניסטער און הרב הורוויץ האָט נאָך אַלץ נישט זיין קאָנצעסיע.

צי האָט „מען" דעריבער נאָך אַמאָל געשריבען קיין לאָנדאָן — ווייסען מיר נישט, אָבער זיכער איז יאָ, אַז פון דער העלער הויט בעקומט אונזער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי אַ בריף פון דעם קלוב פון די ליבעראַלע דעפּוטאַטען אין ענגלישען פּאַרלאַמענט, אין וועלכען דער ליבעראַלער ענגלישער פּאַרלאַמענטס-קלוב פרעגט, וואָס ס׳איז אייגענטליך געשעהען מיט דער קאָנצעסיע, וועלכע דער פּרעמיער סקשינסקי האָט שוין מיט אַ לאַנגער צייט צוריק צוגעזאָגט לאָיד דזשאָרזש׳ן אָבצוגעבען דעם רב הורוויץ. ווייסט מיניסטער זאַלעסקי צוערשט נישט וועגען וואָס דאָ האַנדעלט זיך און מען הויבט אָן זוכען אין דער קאָרעספּאָנדענץ און אין די דיפּלאָמאַטישע קרייזען פון מיניסטעריום, ווייל מען קאָן דאָך נישט עפּ׳ס אַזוי לייכט בעהאַנדלען די אינטערווענציע פון דעם גאַנצען ליבעראַלען ענגלישען פּאַרלאַמענטס-קלוב. באַלד ווערט ה׳ זאַלעסקי געוואָהר, וואָס דאָ איז פאָרגעקומען. עטליכע מיניסטעריומס בעשעפטיגען זיך מיט דעם וויכטיגען ענין און סוף כל סוף בעשליסט מען תיכף אָבצוגעבען די קאָנצעסיע דעם רב הורוויץ.

הרב חיים יודעל הורוויץ איז איצט שוין ענדליך ווידער דער בעזיצער פון אַ טאַבאַק הורטאָווניע, אָבער מען לאָזט איהם זי רוהיג נישט געניסען. אויסגערעכט פון אַנטיסעמיטען אָרגאַנזירען איצט די פּוילישע פּויערן פון דער אַרומיגער געגענד פּראָטעסט-פערזאַמלונגען דאָגעגען, וואָס „קוי „זשידאָווסקי ראַבין האָט בעקומען אַ הורטאָווניע-קאָנצעסיע, פאַר וועלכער אַזש לאָיד דזשאָרזש און די גאַנצע ענגלישע ליבעראַלע פּאַרטיי האָט געמוזט אינטערווענירען.

צי וועט הרב הורוויץ בלייבען צו נישט בלייבען ביי זיין קאָנצעסיע, וואָרענען מיר אָבער אונזערע קאָנצעסיעס-בעזיצער, זיי זאָלען זיך פון איהם קיין משל נישט נעהמען. שעהן וואָלטען מיר אויסזעהן אין פּוילען און אין דער וועלט. אויב פּוילישע יודען וועלען זיך יעדער וועגען זיין געקינדיגטער קאָנצעסיע ווענדען צום אויסלאַנד נאָך הילף אין דעקונג! שוין אָבגערעדט דערפון, אַז אַזאַ ווענדען וועט אויך קיינעם קיין נוצען נישט ברענגען.

פילהאַרמאָניע-זאַל. קאָנצערט-דירעקציע: אַלפרעד שטרויך.
מאָנטאָג, דעם 7. פעברואַר ד. י. 8.30 אָוונט
אַבשידס-קאָנצערט פון בעריהמטען יודישען קינסטלער פאַר׳ן אָפּפאָהרען קיין אויסלאַנד
Wiktor CHENKIN
אין פּראָגראַם: צוו. דנר, נייע חסיד׳ישע ענטציקענדע יוד. פאָלקס-נגונים
מיט׳ן אַנטייל פון Zofja DOBROWOLSKA-PAWŁOWSKA
אַרטיסטין פון דער וואַרשאַווער אָפּערע.
ביים קלאַוויר: פּראָפ. Ludwik Urstein
בילעטען שוין צו בעקומען אין דער פילהאַרמאָניע-קאַסע.
704

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
בהם דערלאַנגען אַנ׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן סוף דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן קען מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 1. פעבּרואַר 1927.

2995. פל.

דער פּאָרוואורף, אַז די עדות האָבען פאַלש געשוואוירען, קאָן נישט דינען אַלס מאָטיוו צו קאַסירען דעם אַרויסגעטראָגענעם אורטייל. אויפ׳ן סמך פון דעם אומשטאַנד, וואָס די עדות זענען לויט אַנ׳ענטגילטיגען ווירדיק פער׳משפט געוואָרען פאַר פאַלש שווערען קאָן מען דעם פּראָצעס נאָכאַמאָל רעווידירען.

2996. אַב. לוויטשער.

ווענדעט אייך אין פּרעזידיום פון קרייז-געריכט קאַבינעט № 34

2997. אַ לעזער פון סקווערקאָוו.

איהר זענט פאַראַנטוואָרטליך לגבי דעם הויזווירט פאַר׳ן שאַדען, וואָס דער סובלאָקאַטאָר האָט געמאַכט אין פאַרדינגענעם צימער.

2998. הודעסמאַן.

אויב דער הויזווירט האָט שוין אייך קיוטירט דאָס דירה-געלד פאַר׳ן קוואַרטאַל נאָכ׳ן טערמין, ווען די עקסמיסיע איז בעשטימט געוואָרען, איז דער ענין ערלעדיגט.

2999. שט. פון זגערזש.

הגם איהר האָט דערלאַנגט אַנ׳אַפּעלאַציע אויפ׳ן אורטייל פון פרידענס-געריכט, מוזט איהר דערווייל צאָהלען דירה-געלד לויט׳ן פּראָצענט סכום, וואָס דאָס פרידענס-געריכט האָט פעסטגעשטעלט, איבעריגענס שיקט דערווייל צו דעם הויזווירט אַ קאָנסאַ.

3000. אַ לעזער פון סאָלגא.

אויב איהר ווילט שוין נישט דעם זעלבען אַדוואָקאַט אָנפערטרויען דעם פּראָצעס, דאַרפט איהר וועגען דעם געריכט נישט בעזונדער מיטטיילען. עס איז גענוג, אַז די אַפּעלאַציע זאָלט איהר אָדער אַנ׳אַנדערער אַדוואָקאַט אונטערשרייבען.

3001. ניידיטש.

אויב דאָס אַפּעלאַציאָנס געריכט וועט פערקלענערן די שטראָף וועט מען אייער זוהן פערעכנען די צייט, וואָס ער איז אָפּגעזעסען נאָכ׳ן אורטייל פון קרייז-געריכט.

3002. אַנ׳איבערגעגעבענער לעזער פון לאַגיעוויניצקאַ גאַס.

דער בעל-ח׳ב. קאָן פון אייך פאָדערן אַ געזעצליכען פּראָצענט פון דער שולדיגער סומע פאַר דער פערשפּעטיגונג אָבער בשום אופן נישט קיין ענטשעדיגונג פאַר די געליטענע היזקות.

3003. ת. ווילער.

אויב אייער פרוי האָט אייך פערלאָזט און וויל גוטוויליג נישט צוריק אַ היים געהן צו אייך קאָנט איהר זי בשום אופן דערצו נישט צווינגען. נאָכמעהר, אפילו אַ געריכטס-אורטייל אין דעם זין קאָן קיין פּראַקטישען ווערט נישט האָבען, געוויס אויב אייער פרוי וועט אייך איינקלאָגען אויף אַלימענטען, קאָנט איהר פערלאַנגען, אַז זי זאָל צוריק קומען מיט אייך וואוינען. אויב זי וועט נישט מסכים זיין וועט דאָס געריכט איהר אין אַזאַ פאַל קיין אַלימענטען נישט צו משפּט׳ן.

3004. י. פ.

נישט בלויז די פּערזאָנען, וועלכע האָבען זיך בעטייליגט אין שפּילען דראָהט אַ שטראָף נאָר אויך דעם בעל-הבית פון לאָקאַל, וואו דאָס שפּילען איז פאָרגעקומען.

Dr PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט.
זאַוואַדזקאַ 1, טעלעפאָן 25-38
ווענעריש און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונד, דאַמען: פון 4—5 נאָכט.

זי וויל נישט שפּילען אַנאַקעטע

אַ סקאַנדאַל, וועלכער איז איצט די סענסאַציע פון טאָג אין פּאַריז.

ווי ווייט מוז אַנ׳אַקטריסע פאָלגען איהר אימפּרעסאַריאָ, מיט וועלכען זי האָט געשלאָסען אַ קאָנטראַקט אויפצוטרעטען אין זיינעם אַ טעאַטער?

אָט די פראַגע דאַרף איצט ענטשיידען ווערען אין פּאַריזער געריכט און גאַנץ פּאַריז איז געשפּאַנט צו הערען דעם אורטייל.

פאָרגעקומען איז דער סקאַנדאַל אויפ׳ן פאָלגענדען אופן:

אין איין שעהנעם פריהמאָרגען איז מר. ראַזימי געקומען צו דער שעהנער דעסמאָנד און אָנגעבאָטען איהר זעהר אַ גוטען קאָנטראַקט אויפצוטרעטען אין זיינער אַ נייער פּיעסע. מאַדמואַזעל דעסמאָנד האָט זיך, נאַטירליך, גלייך אָנגעכאַפּט אָן דעם פאָרשלאַג, וואָרום כאָטש זי איז אַ פּאָפּולערע אַקטריסע אין האָט אַ היבשען קרייז פערעהרער, איז אָבער אַ קאָנטראַקט פון מר ראַזימי אַ זאַך מיט וועלכע מ׳קען זיך נישט וואַרפען, איבערהויפּט נאָך ווען ער האָט איהר אָנגעבאָטען אויסערגעוועהנליכע בעדינגונגען.

בשעת ראַזימי האָט געשלאָסען דעם קאָנטראַקט מיט דער שעהנער דעסמאָנד האָט ער נאָך זיין פּלאַן פאַר דער נייער אויפפיהרונג נישט געהאַט אינגאַנצען אויסגעאַרבייט. ער האָט געזוכט עטוואָס סענסאַציאָנעלעס, אָבער גענוי וואָס און ווען האָט ער נאָך נישט געוואוסט.

איז מר. ראַזימי אַוועק צו דעם בעקאַנטען שרייבער פון אָפּערעטעס מר. וועבער, און האָט איהם געבעטען צוזאַמענצושטעלען עפּעס אַ מאַכערייקע, פון וועלכע פּאַריז זאָל לעקען די פינגער. האָט מען גענומען זוכען אַ טהעמאַ פאַר אַזאַ מין מאַכערייקע. סוף כל סוף האָט ראַזימי געזאָגט:

„אַלזאָ, איך זעה, אַז איהר פערשטעהט נישט, וואָס איך וויל". „טאָ הערט און איך וועל אייך געבען אַ בעגריף. פאַר די לעצטע עטליכע טעג לעזען מיר אין די צייטונגען וועגען דעם, אַז פילע יונגע לייט ווערען אַרעסטירט ערגעץ אויף געהיימע פערזאַמלונגען וואו זיי קומען זיך צוזאַמען צו זעהן זאַכען, וואָס מ׳קען אין דער עפענטליכקייט נישט ציינען. וואָס אַלזאָ זעהען זיי דאָרטען? עס איז דאָך קיין פראַגע נישט, אַז פרויען שפּילען דאָרט אַ וויכטיגע ראָלע. אַלזאָ, איהר פערשטעהט דאָך שוין, וואָס איך מיין? מיר דאַרפען מאַכען אַזאַ מאַכערייקע, מיט סצענקעס הינטער׳ן שטאָדט אָדער גלאַט אַזוי אין אַ בעהאַלטענעם פּלאַץ וואו מענער קומען זיך צוזאַמען און זעהען שעהנע פרויען טאַנצען אין מוטער חוה׳ס קאָסטיומען. אַלזאָ, נעהמט זיך גלייך צו דער אַרבייט".

וועבער האָט אין אַ פּאָר וואָכען צייט צוזאַמענגעשטעלט אַ מאַכערייקע, וועלכע האָט גלייך ענטציקט דעם ערפאַהרענעם דירעקטאָר. אַז וועט זיך דאָס אָפּטהון, האָט ראַזימי געטראַכט, וועט דער פּאַריזער עולם וועט דערזעהן אָט די סצענקעס, איבערהויפּט נאָך ווען פאַר זיי וועט ערשיינען די ביילד-שעהנע דעסמאָנד מוטער-נאַקעט!

עס האָבען זיך אָנגעפאַנגען די רעפּעטיציעס. צו ערשט איז אַלעס געגאַנגען גלאַט. ווען מ׳האָט אָבער געדאַרפט מאַכען די לעצטע רעפּעטיציע, אין וועלכע די אַקטיאָרען שפּילען אין דיזעלבע קליידער, אין וועלכע זיי דאַרפען ערשיינען ביי די פאָרשטעלונגען, און מען האָט געהייסען דער שעהנער דעסמאָנד זיך אויסטהון און אַרויסגעהן אויף דער ביהנע אַ נאַקעטע, האָט זי זיך שטאַרק בעליידיגט און האָט גענומען טיפען מיט די פיס און שרייען, אַז זי האָט נישט געוואונען איהר פּאָפּולאַריטעט מיט איהר נאַקעטען קערפּער און אַז זי וועט פאַר קיין פאַל נישט אויפטרעטען אין ראַזימי׳ס פאָרשטעלונג אַ נאַקעטע.

דער דירעקטאָר איז געוואָרען אויסער זיך פון כעס. די פאָרבערייטונגען פאַר דער פאָרשטעלונג האָבען איהם אָפּגעקאָסט אַ פערמעגען. עס איז שוין אומזיסט געווען אָנאָנסירט, אַז זיין נייער טעאַטער עפענט זיך אין אַ פּאָר טעג אַרום, און איצט אין דער לעצטער מינוט זאָגט זיך נאָר זיין סטאַר אויפצוטרעטען אין דער פאָרשטעלונג. ראַזימי האָט גענומען צושטעהן צו זיין נייער אַקטריסע, אַז זי זאָל איהם נישט שטערען די ערעפנונג פון זיין נייעם טעאַטער, אָבער דעסמאָנד האָט איהם נאָך גוט אָנ׳עוידעלט וואָרום ער פערלאַנגט גאָר פון איהר אַזאַ זאַך. זי ווייס, זאָגט זי, אַז פּאַריזער פרויען, און ספּעציעל אַקטריסעס, זענען נישט אַזעלכע צנועות און זי וואָלט שוין אויפגעטראָטען אין אַזוי ווייניג קליידער ווי זי קען נאָר וואָגען אויפצוטרעטען פאַר אַ פּובליקום. אָבער אַרויסצוקומען מוטער-נאַקעט און גאַנץ פּאַריז זאָל נאָכדעם רעדען וועגען איהר, דאָס וויל זי נישט.

דער קאָנפליקט צווישען סטאַר און אימפּרעסאַריאָ איז געוואָרען אַלץ הייסער ביז ראַזימי איז פּלוצלונג צוגעשפּרונגען צו זיין נייער סטאַר, האָט אַרונטערגעריסען פון איהר די קליידער, און זי איז געבליבען שטעהן אַ נאַקעטע אויף דער ביהנע ער האָט געמיינט, אַז נאָכדעם ווי זי וועט זיך שוין האָבען אָבגעשעהמט פאַר די אַלע, וואָס זענען געוועזען ביי דער רעפּעטיציע, וועט זי שוין איינוויליגען אויך אויפצוטרעטען ביי דער פאָרשטעלונג, אָבער דאָס האָט נאָך מעהר פערביטערט די אַקטריסע און זי האָט איהם גענומען זידלען און רופען מיט פערשידענע נעמען. ראַזימי איז געוואָרען ווילד פון כעס און האָט אַזאַ זעץ געטון די אַקטריסע אין פּנים אַריין, אַז ביידע אויגען זענען ביי איהר פערשוואָלען געוואָרען. עס איז אָנגעקומען זעהר שווער די אַרומיגע אין טעאַטער אָבצורייסען דעם צווילדעטען דירעקטאָר פון דער יונגער אַקטריסע.

מאַדמואַזעל דעסמאָנד האָט פערקלאָגט דעם דירעקטאָר אין געריכט און זי פאָדערט אַ גרויסע סומע געלד פאַר דער בעליידיגונג און די וועהטאָגען, וואָס ער האָט איהר אָנגעטון. ער ווידער טענה׳ט, אַז ער איז געווען פאָלשטענדיג בערעכטיגט אָנצוברעכען די ביינער דער אַקטריסע, ווייל קוים האָט זי אונטערגעשריבען אַ קאָנטראַקט אויפצוטרעטען אין זיין טעאַטער, מוז זי טון אַלעס וואָס ער הייסט.

דער פּראָצעס דאַרף זיך באַלד אָנהויבען, און אין די פּאַריזער טעאַטער-קרייזען ווערט איצט די פראַגע ברייט דיסקוטירט ווי ווייט די אַקטיאָרען און אַקטריסעס מוזען פאָלגען די דירעקטאָרען, מיט וועלכע זיי שליסען קאָנטראַקטען אויפצוטרעטען אין געוויסע פאָרשטעלונגען.

יודישעס אין די דאָקטרינעס פון קאַרל מאַרקס

דיסקוסיעס אין יודישען יוגענד פערבאַנד אין פאַריז.

אויף אַ דיסקוסיאָנס־אָווענד האָט די „זשענעס זשויוו" איינגעלאַדען דעם סאָציאַליסט און בעקאַנטען סאָציאַליסטישען פאָרשער, דעם געוועזענעם דעפוטאַט זשאַן לאָנגע, אַן אייניקעל פון קאַרל מאַרקס'ען.

זשאַן לאָנגע גיט אַ געגויצן איבערבליק איבער דעם לעבען פון קאַרל מאַרקס. ער ווייזט אָן, אַז כאָטש מאַרקס האָט קיין יודישע ערציהונג נישט בעקומען און זיין פאָטער איז שוין געוועזען געשמד'ט, האָט ער דאָך אין זיך קאָנצענטרירט דעם זשעני פון דער יודישער ראַסע.

מאַרקס איז געבוירען געוואָרען אין 1818 אין טרעוו אויפ'ן לינקען ברעג פון רהיין.

זיין פאַמיליע איז געוועזען אונטער דעם דייטשען, ענגלישען און פראַנצויזישען איינפלוס אַזוי, אַז אַן ערציהונג האָט ער אויך בעקומען מעהר אַן אינטערנאַציאָנאַלע. ער מאַכט גלענצענד זיינע שטודיען: ענדיגט דעם אוניווערסיטעט מיט אַן אויסגעצייכנעטער טעזע איבער עפיקורן און איז בכלל בעאיינפלוסט פון לינקען העגעליאַניזם. וואָס האָט דאַמאָלסט געהאַט אַ שטאַרקע ווירקונג אויף דעם דייטשען געדאַנק. דער יונגער מאַרקס איז דאַמאָלסט – לויט די היינטיגע בעגריפען – געוועזען אַ פראָגרעסיווער דעמאָקראַט, געשטרעבט – אונטערן איינפלוס פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע – צו אַ נישט געטיילטער דייטשער רעפובליק. צו 24 יאָהר מיז מאַרקס, וועלכער האָט ביז דאַמאָלסט רעדאַגירט די דעמאָקראַטישע „רעגאַנער צייטונג" אונטער'ן דרוק פון דער רעגירונג פערלאָזען דייטשלאַנד.

ער קומט קיין פאַריז, וואו ער בעגעגענט זיך מיט פרידריך ענגעלסען, וועלכער האָט שוין פון פריהער ענטוויקעלט דעם סאָציאַליסטישען געדאַנק. דאָ בעגעגענט ער אויך זיינע שפעטערדיגען געגנער דעם רוסישען אַנאַרכיסט באַקונין, פרודהאָנען, היינען און אַנדערע. דייטשלאַנד פאָדערט אָבער, אַז מאַרקס זאָל פערלאָזען פראַנקרייך און עס געלינגט איהר. אין דער צייט שרייבט ער אָן דעם „מאַניפעסט", וועלכער ווערט די באַזע פונ'ם סאָציאַליזם און וואו ער שילדערט די מאָדערנע עקאָנאָמישע עוואָלוציע. ביז מאַרקס'ען איז סאָציאַליזם געוועזען אַן אוטאָפיע, באַזירט אויף אוניווערזעלער ברודערשאַפט פון פעלקער.

מאַרקס רוקט אַרויס די מעכטיגקייט פון בשותפות'דיגע אינטערעסען פונ'ם פראָלעטאַריאַט פון אַלע לענדער. מאַרקס האָט אין ריזיגע שריפטען אָנגעצייכנט אין דער קורצער בראָשור די הויפט לייניען פונ'ם עקאָנאָמישען לעבען.

בשעת דער צווייטער רעפובליק ווערט ער צוריק איינגעלאַדען צו קומען קיין פראַנקרייך, אָבער גלייך מיט'ן פאַלען פון דער צווייטער רעפובליק מוז ער ווייטער פערלאָזען פראַנקרייך און בלייבט שוין דאָס גאַנצע לעבען אין ענגלאַנד. אין ענגלאַנד ליידט ער מיט זיין פאַמיליע גרויסע נויט, ער גיט זיך איינגאַנצען איבער זיינע עקאָנאָמישע אַרבייטען, אין וועלכע ער נעהמט אַרום אַלע פאַרמען פון קאַפּיטאַליסטישען ווירטשאַפט.

נאָכדעם ווי ה' זשאַן לאָנגע גיט איבער די געשיכטע פונ'ם ערשטען אינטערנאַציאָנאַל און זיין ענטוויקלונג, געהט ער איבער צו אַ קורצען בנעלין פון מאַרקס'עס דאָקטרינען און ווייזט אָן, אַז די וואָס האָבען געקענט דערזעהען די עוואָלוציע פון פעלקער – די זענען זשעניען! די יודישע ראַסע דאַרף שטאָלץ זיין מיט איהם.

דער פּרעזידענדער אַדוו. לעאָנס בערענהיים מאַכט אויפמערקזאַם אויף אייניגע שריפטען פון מאַרקס, וואו ער טרעט אַרויס געגען יודען.

דער פראַנצויזיש־יודישער דיכטער האַנרי מאַרקס ענטפערט אין אַ לענגערען פאָרטראַג אויף דער פראַגע „וואָס איז דאָ יודישעס אין מאַרקסען?".

שמד, זאָגט ה' מאַרקס, רייסט נאָך נישט איבער דעם נאַטירליכען באַנד מיט'ן יודענטום. דער יודישער גייסט, דער יודישער געדאַנקענגאַנג בלייבט אַפילו ווען מען שטעלט זיך אונטער די געוועלבען פון קלויסטער – און האַנרי מאַרקס פיהרט דורך אַ פאַראַלעל צווישען דער תורה און מאַרקסיזם. ער ווייזט אָן, אַז אין משה'ס תורה הערשט דער גייסט פון דיקטאַטור, נאַציאָנאַליזם באַזירט אויף דעם עקאָנאָמישען לעבען. נאַציאָנאַליזם, האַלט האַנרי מאַרקס, איז סאָציאַל – דאָס שטרענגע אויספיהרען די מצות איז אַ דיקטאַטור – אַ דיקטאַטור, וועלכע איז שווער אויסצוהאַלטען פאַר די, וואָס זענען נישט געוואוינט צו אָרדנונג. יעדע יודישע תפילה איז פערבונדען מיט אַרבייט, יעדע מצוה איז באַזירט אויף דער עקאָנאָמישער ווירקליכקייט – אין דעם האַלט דער פּאָעט האַנרי מאַרקס, דאַרף מען זוכען דעם קוואַל פונ'ם מאַרקסיזם.–

עס ענטפערען נאָך ה' בערנהיים און זשאַן לאָנגע.

דר. עמאַנועל ווייט

דער בערימטער משומד.

(ענדע פון 3־טע זייט).

פון דער צייט אָן האָט ד"ר ווייס זיך גענומען איבערזעצען און קאָמענטירען אייניגע ווילכטיגע ווערק פון דער העברעאישער ליטעראַטור פאַר'ן וואַטיקאַן. אַ סך איז געבליבען נישט פערענדיגט אין מאַנוסקריפּט. שיר השירים, אויף וועלכען ער האָט אָם ליבסטען געאַרבייט, ווייל דאָס האָט איהם אפשר דערקלערט דעם גנהויב און די סיבה פון זיין שמד־אומגליק, איז געווען זיין לעצטע איבערזעצונג פאַר'ן טויט.

נאָך אַ צווייט מאָל האָבען די יודען פון עסטרייך־אונגאַרן געמוזט בענוצען זיך מיט דער דאָזיגער שבועה פון ד"ר ווייס, כדי צו בערוהיגען די אַנטיסעמיטישע בעפעסטע אין לאַנד. דאָס איז געווען אין יאָהר 1882 בשעת'ן פּראָצעס פון טיסא־עסלאַר אין אונגאַרן. דאָס איז שוין געווען נאָכ'ן טויט פון עמאַנועל ווייס און דעמאָלט האָבען די ליבעראַלע עסטרייך־אונגאַרישע צייטונגען אָפּגעדריקט אין מיליאָנען פון עקזעמפּלאַרען די דאָזיגע הייליגע שבועה פון בעריהמטען דאָם־קאַנאָניקוס, כדי צו בערוהיגען די ווידער־אויפגעהעצטע קריסטליכע בעפעלקערונג. דעמאָלט זענען אַנטיסעמיטישע בלעטער געפאַלען אויף אַ חכמה און אָפּגעלייקנט איבערהויפט די גאַנצע שבועת, אַלס אַן אויסגעטראַכטע מעשה פון די יודען, כדי אָפּצונאַרען דאָס קריסטליכע פאָלק און אָפּצוהאַלטען עס פון נקמה אָן די יודען פאַר'ן ריטואַל־מאָרד.

צום גליק האָט נאָך געלעבט אין עסטרייך אַ ברודער פון עמאַנועל ווייס, וועלכער איז געווען אוניווערזיטעט־פּראָפעסאָר און פלעגט זיך מיט איהם אָפט צונויפקומען. דער דייטש־יודישער פרייהייטס־דיכטער לודוויג אויגוסט פראַנקל האָט אָנגעפרעגט ביים פּראָפעסאָר ווייס און פערעפענטליכט זיין ענטפער אַלס בעשטעטיגונג אין אַלע בלעטער.

דאָס צייגניש ליגט אַלס כתב־יד אין אַרכיוו פון דער וויענער יודישער קהלה, וועלכע האָט דעמאָלט אַרויסגעשיקט לעגאַליזירטע אָפּשריפטען צו פיל יודישע קהלות און אינסטיטוציעס אויך אין ווייטען אויסלאַנד.

אַזוי האָט דאָס נישט־אָפּגעשטאָרבענע יודישע האַרץ פון גרויסען משומד אָפּגעראַטעוועט צוויי מאָל דאָס יודישע פאָלק פון אומגליק און אומשולדיגבלוט.

מ. א. טענענבלאַט.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספעציאַליסט פאַר הויט, העַנערוש און מענער־שלעכטע קראַנקהייטען. 6–9
המלונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען (האַר־אויספאַל)
נעמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָוענד

Dr. Feliks Bornstein
Cegielniana 4
טעלעפאָן 34-90.
ספעציאַליטעט: אַקושער און פרויען־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 4–6 נאָכמיטאָג.

א יוריסט (קאַוואַליער)
זוכט 1–2 קליינע צימער
מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג ביי אַן אַנשטענדיגע פאַמיליע אין צענטרום שטאָט. אָדער אַלטשטאָט.
אָפערטען אין אַדמיניסטראַציע פאַר „זאָפּאָרט".

Dr. med. EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
צוריקגעקעהרט.
אינערליכע־ און קינדער־קראַנקהייטען.
נעמט אָ פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען בעשטראַלונגען מיט קוואַרצליכט בערג־זון.
נעמט אָן פון 3–5 נאָכמיטאָג.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

עקזאָטישער ראָמאַן.

10)

אַלס צייכען פון הסכמה האָט כריזאַנטעמאַ אַ לייכטען שאָקעל געטאָן מיט'ן קאָפּ.

דער עקיפּאַזש איז צוגעפאָהרען צו אַ גרויסען פּאַוויליאָן, און תיכף זענען פון רעסטאָראַן אַרויסגעלאָפען ענטקעגען עטליכע לאַקייען.

– אַ קאַבינעט! – האָט שטיל בעפוילען דער דאָקטאָר דעם לייטער פון רעסטאָראַן, וועלכער האָט אָפּגעוואַרט די געסט אויף די טרעפּען.

– ביטע, אַהער! – האָט דער רעסטאָראַן־לייטער מיט אַ הכנעה'דיגען שמייכעל אויפגערופען, אָנווייזענדיג מיט דער האַנד אויף אַ פּרעכטיגען אַרויפגאַנג, וואָס איז געווען בעציהרט מיט לעבעדיגע בלומען.

זיי זענען אַרויף אויפ'ן צווייטען שטאָק, און אַריין אין אַ גרויסען צימער אויסגעפוצט און מעבלירט אין אַמפּיר־סטיל.

דער צימער האָט געהאַט אַ פּרעכטיגען באַלקאָן, בעוואַקסען מיט לעבעדיגע בלומען.

דער אַראָמאַט פון די בלומען האָט זיך אַריינגעריסען אין קאַבינעט, צוגעבענדיג איהם אַ בעזונדער פרישקייט.

– ענדליך זענען מיר אַליין! – האָט אויסגערופען דער דאָקטאָר לעווי – ענדליך אַליין, טייערע פּרינצעסין!

כריזאַנטעמאַ האָט שטאַר געקוקט אין דער ווייט.

זי איז, ווייזט אויס, געווען שלעכט געשטימט.

דער שלעכטער וועטער, דאָס וואָיען פונ'ם ווינד, די אונבעריכטע פינסטערניש, – דאָס אַלץ האָט געמאַכט אויף איהר אַן אומגעגעהמען איינדרוק.

– הער דאָקטאָר, איך האָב נישט ליב קיין שטורעם־ווינד; איך הויב זיך אָן צו דערמאָהנען אין שלעכטע מאָמענטען פון מיינע קינדער־יאָהרען, וואָס זענען פערבונדען מיט שלעכטע וועטטערען. פרעגט מיך נישט אויס, ווייל איך וועל אייך סיי־ווי איצט גאָר נישט דערצעהלען וועגען דעם! – האָט זי צוגעגעבען, ווען זי האָט בעמערקט דעם דאָקטאָרס פערוואונדערונג.

– יאָגט בעסער צו, דער פרישטיק זאָל וואָס גיכער פאַרטיג ווערען! האָט כריזאַנטעמאַ געזאָגט, ענדערענדיג דעם טאָן.

דער דאָקטאָר האָט אָנגעקלונגען.

– די קאַרטע פון מאכלים און ווייגען!

ער האָט בעשטעלט אַ לייכטען פרישטיק און אַ פלאַש וויין.

כריזאַנטעמאַ איז געשטאַנען ביי דעם אָפענעם פענסטער.

פאַר איהרע אויגען איז געווען אויסגעשפרייט אַ גרויסער שעהנער בלומען־גאָרטען.

דער רעגען האָט געשמיסען און געפּויקט איבער'ן דעכעל פון באַלקאָן. די טראָפּענס האָבען געבילדעט אַ מין וואַסער־שטויב און פערשפּרייט די פייכטקייט איבער'ן גאַנצען צימער.

– פּרינצעסין טייערע – האָט דער דאָקטאָר אָנגעהויבען – איצט זעהט איהר פאַר זיך אַ מענשען, וועלכער האָט אַדורכגעמאַכט און איבערגעלעבט נישט איין לעבענס־שטורעם. אויף מיר לאָזען אַזעלכע שטורעמס, ווי דער איצטיגער, קיין שום שפור נישט איבער. דערפאַר אָבער בין איך זעהר פילבאַר אויף אַנדערע שטורעמס, פון וועלכע מיין בלוט ווערט געפּאַליעט און מיין ברוסט ווערט פערקלעמט.

דער דאָקטאָר האָט פערטראַכטערהייט געקוקט אויף כריזאַנטעמאַ, ווי דערמאָהנענדיג זיך אין אַ סך טרויעריגע און פריידיגע מאָמענטען פון זיין רייכען גענוס־לעבען.

בינו לבינו האָט מען סערווירט דעם טיש.

– דערלאַנגט דעם וויין! עפענט תיכף די פלאַש! – האָט בעפוילען דער דאָקטאָר.

דער לאַקיי האָט שנעל דערפילט דעם גאַסט'ס פערלאַנג, און מיט דער געוועהנליכער געשיקטקייט פון פאַריזער קעלנער, אָנגעפילט די באָקאַלען.

די פּרינצעסין האָט זיך מיט אַפּעטיט צוגעכאַפּט צו איהר אָמלעט.

– זאָל לעבען דער היינטיגער טאָג! – האָט אויסגערופען כריזאַנטעמאַ, און אָנגעקלאַפּט איהר באָקאַל אין דעם דאָקטאָרס.

די פּרינצעסין האָט געגעסען און געטרונקען זעהר געשמאַק זי איז, אַפּנים, פרעהליכער געוואָרען און איהר שטימונג האָט זיך איבערגעגעבען צו דעם דאָקטאָר.

– איך האָב געמאַכט אַ לחיים פאַר'ן היינטיגען טאָג – האָט כריזאַנטעמאַ אונטערגעשטראָכען – זאָגען אייך, פאַרוואָס דוקא פאַר דעם היינטיגען טאָג?

– דאַכט זיך, אַז איך בין זיך משער, און איך דאַנק אייך טאַקי! – האָט זיך דער דאָקטאָר פערנויגט.

– איילט זיך נישט מיט'ן דאַנקען פאַר דער צייט!

– וואָס הייסט?

– הערט זשע, און שלאָגט נישט איבער...

כריזאַנטעמאַ האָט זיך אָנגעגאָסען אַ נייעם באָקאַל וויין, און דורכדרינגליך אַ קוק געטאָן אויף איהר בעגלייטער.

– מיר, יאַפּאַנערינס לעבען נאָר מיט דעם היינטיגען טאָג. מיר האָבען נישט ליב צו אַריינקוקען ווייט אין דער צוקונפט, און מיר גיבען זיך צום גענוס, נישט פערטראַכטענדיג זיך וועגען דעם, וואָס די צוקונפט גרייט פאַר אונזערטוועגען! אָט זעהט איהר, דער שאַמפּאַניער איז געשמאַק און מיר טרינקען איהם. דערעסט אונז דער שאַמפּאַניער – טריגקען מיר אַנדער וויין! און אַזוי ווייטער און ווייטער...

עס איז ענטשטאַנען אַ פּויזע.

דער דאָקטאָר לעווי האָט געשוויגען און אָפּוואַרטענדיג געקוקט אויף כריזאַנטעמאַ'ן.

– איהר אייראָפּעער קוקט אַ ביסעל מאָדנע אויף ליבע. פאַר אייך איז ליבע – אַ געפיהל פון געגענזייטיגער מגנאַטאַל צווישען צוויי פּערזאָן. מיר פערשטעהען דעם עפּין גאָר אַנדערש. איך קאָן ליב קריגען אַ מענשען מיט לייב און לעבען, און בלייבען איהם טריי אויפ'ן גאַנצען לעבען, אָבער – נאָר מיט דער... נשמה! פיזיש מוז איך זיין פריי און אומאָפּהענגיג, ווי אַ פויגעל!

כריזאַנטעמאַ האָט פערענדיגט איהר לאַנגע פראַגע מיט אַ שפּאַסיגער מינע, און זיך הילכיג פונאַנדערגעלאַכט.

– פּרינצעסין! – האָט זיך אָפּגערופען דער דאָקטאָר – איהר רעדט דאָך מורא'דיגע רייד! גיט נאָר אַ טראַכט, וואָס עס וואָלט געקאָנט זיין מיט מיר, ווען איך נעהם און פערליב זיך אַזוי אין אייך.

– נו, טאָ וואָס איז דאָ, אייגענטליך, דער מאַלער... ס'קאָן זיין, אַז איך וואָלט אייך געענטפערט מיט דעמזעלבען...

– און אויף לאַנג וואָלט געשטייעט אייער ליבע?

– אָט דאָס ווייס איך נישט, מיין ליבער דאָקטאָר! – האָט כריזאַנטעמאַ שטיפעריש אָפּגעענטפערט, אָנקלאַפּענדיג ווידער מיט איהר נישט־דערטרונקענעם באָקאַל אין דעם דאָקטאָר'ס.

דער דאָקטאָר האָט אָנגעכאַפּט איהר קליין הענטעל און צוגעטראָגען זיך צו די ליפּען.

זייערע אויגען האָבען זיך בעגעגענט.

די דאָזיגע בליקען האָבען גערעדט און געווען אַ סך פערפערשטענדליכער פון ווערטער. זיי, די בליקען, האָבען איינגעשטעלט אַ קאָנטאַקט צווישען צוויי פולשטענדיג פרעמדע מענשען פעראייניגענדיג און פער'אַלגעמיינענדיג די סתירות דורך דעם סטיכישען מעכטיגען געפיהל, וואָס הייסט נאָך עד היום – ליבע.

(פאָרזעצונג קומט)

פערזאמלונג פון לאדזשער פוסבאל-קרייז-פערבאנד.

(–) אין זאל פון שטאט-ראט איז פארגעקומען די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון „ל.ז.א.פ.נ."

די פערזאמלונג עפענט קאפיטאן זא-בלאצקי און נאך דעם, ווי ער גיט א קליינעם איבערבליק פון דער טעטיג-קייט, ווערט אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג געוועהלט ה' קארדאש (ל.ק.ס.). פארוטשניק קאזשיצקי, דעלעגאט פון קריגס-מיניסטעריום און אינסטרוק-טאר אויף דער שטאט לאדז, רעפערירט דאס נייע געזעץ פון קריגס-מיניסטעריום, וועגען צוואנג פון פיזישע ענטוויקלונג. דאן ווערט געלעזען דער נייער סטאטוט פון „ל.ז.א.פ.נ." דאס לעזען געדויערט פון 11 א זייגער פ"י ביז 8 אין אווענד (מיט א קליינע מיטאג הפסקה).

צו איינעם פון די פונקטען אין נייעם סטאטוט, וועלכער לוימעט, אז אלע מיטגלידער פון „ל.ז.א.פ.נ." מוזען זיין פערזיכערט פון פארפאלען, גיט „ל.ק.ס." צו אנ'אויסבעסערונג „דארפען זיין פער-זיכערט, סיי אין פערבאנד (זוויאנזקאווי פונדוש אובעזפיעטשעניאווי"), סיי אין א געזעלשאפט.

ס'איז דא כדאי צו בעמערקען, אז דער צוואנג, וועלכער איז שוין אין קראפט צוויי יאהר איז נישט געוועזען חל אויף „ל.ק.ס." וועמענס מיטגלידער זיינען פערזיכערט זינט עטליכע יאהר אין א געזעלשאפט

דעם פארשלאג פון „ל.ק.ס." שטיצט אויך אונטער ד"ר קראוש („הכח") וועל-כער ווייזט אן, אז הגם ער איז געווע-זען גרינדער פון פערזיכערונגס-אפטיי-לונג ביים „ל. ז. א. פ. נ." און האט אויסגעארבייט דעם סטאטוט, פונדעסט-וועגען שטיצט ער אונטער דעם פאר-שלאג פון „ל.ק.ס." כאטש צוליב דעם, וואס ביי אומגליק-פאלען פון „הכח" מיט-גלידער, האבען זיי נישט בעקומען די פרעמיעס, וואס זיי קומט.

דאס רופט ארויס א דיסקוסיע. עס ווייזט זיך ארויס. לויט די ערקלערונגען פון פערוואלטונגס מיטגלידער, אז דאס איז געשעהען צוליב דעם, וואס די מעטשען אויף וועלכע די פארפאלען זיינען פארגעקומען, זיינען נישט געווע-זען רעגיסטרירט און דיסציפלין אפ-טיילונג.

ד"ר קראוש ענטפערט ווייטער, אז די דיסציפלין-אפטיילונג האט בעדארפט אין אזא פאל בעשטראפען מיט א געלד-שטראף, אדער מיט אנ'אנדערע שטראף, דער שפילער מאר נישט און קאן נישט ליידען צוליב דעם, וואס דער מענטש אויף וועלכען ס'איז איהם פאסירט אנ'-אומגליק איז נישט געוועזען בעמאלדען אין דיסציפלין-אפטיילונג.

ביים אפשטימען פאלט „ל.ק.ס." אויס-בעסערונג א דורך, דאס הייסט, אז אלע איהרע מיטגלידער מוזען זיין פערזיכערט דורכ'ן פערבאנד, און צוליב דעם האבען די דעלעגאטען אבגעגעבען א „וואטום סעפאראטום".

נאך דעם ווי דער סטאטוט פון „ל. ז. א. פ. נ." איז אנגענומען געווארען האט די פערוואלטונג אפגעגעבען א בעריכט פון איהר טעטיגקייט, ווי אוך פון איהרע אפטיילונגען.

איבער די בעריכטען ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע, אין וועלכע ס'נעמען אנטייל א גאנצע רייה דעלעגאטען פון וועלכע ס'איז כדאי צו בעמערקען, די זאכליכע קריטיק פון „שמשונס" דעלעגאט ציג לער, וועלכער קריטיקירט שטארק די טעטיגקייט פון דיסציפלין-אפטיילונג און וועלכע „שמשון" האט געליטען ביי די מייסטערשאפט-קאמפען. צום סוף לעגט ער פאר אויסצודריקען דער דיסציפלין-אפטיילונג אומצוטרוי. דאגעגען דעם פערוואלטונגס-סעקרעטאר ה' פיאנט-קאווסקי פאר זיין אונערמידליכע אר-בייט – א ספעציעלען יישר כח.

נאך דעם ווי ס'רעדען נאך א רייה רעדנער בעקומט צום סוף די פערוואל-טונג אבסאלוטאריום און צוליב דעם, וואס ס'איז שוין נאך 12 א זייגער ווערט די פערזאמלונג איבערגעריסען און ווערט אבגעלעגט אויף דעם קומענדי-גען זונטאג.

מהאן.

אפטייקען,

וועלכע דיושורירען היינט ביינאכט.

(§) היינט דינסטאג, דיושורירען ביי נאכט פאלגענדע אפטייקען: ג. אנטאָ-ניעוויטש, (פ-ביאניצקא 50) ק. כאָנ-דזינסקי, (פעטריקאווער 164) וו. סאקא-לעוויטש, (פושעיאזד 19) ר. רעמביעלינ-סקי (אגדושעיא 26) י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25) מ. קאספערקעוויטש, (זגערזשער 54) און ס. טראווקאווסקא. (בשעזשינער 56).

זיך געהאנגען אויף א שאליק.

(–) נעכטען האט דער 21-יעהריגער משה יאקיבאווסקי (ציגעל גאס 60) זיך גענומען א טעטליכע פו"ם שאליק און צובונדענדיג דעם עק פון שאליק צום פארענטש פון ערשטען שטאק, – האט ער זיך אזוי ארפגעלאזט, ביז צו בליי-בען הענגען.

פלוצלינג איז אנגעקומען דער פא-טער פון זעלבסטמערדער און אלארמירט די פאגאטאוויע פון „ליות הצדק", וועל-כע האט דעם זעלבסטמערדער אפגע ראטעוועט.

פערשידענעס.

(§) נעכטען האט זיך אייגעהויבען דאס איבערטראגען זיך פון וואיעוואודזטווע אמט פון בנין אויף דער זאוואדזקא אין טאזשאנסקי'ס פאלאץ אויף אגראדאווע 18 ביז איצט זענען איבערגעטראגען געווא-רען די געזונדהייטס און בודזשעט ווירט שאפטליכע אפטיילונגען.

הויט ווערען איבערגעטראגען די פרעקידיאלער, אדמיניסטראציע און זי-כערהייטס אפטיילונגען. דאס אמטירען איז צוליב דעם איבערציהען זיך אין באינאנסקי'ס פאלאץ, מיילוויז איבערגע-ריסען געווארען.

גלייכצייטיג טראגט זיך דער פינאנץ אמט איבער אין ביז איצטיגען בנין פון דער וואיעוואודזטווע אויף זאוואדזקא 11

אויסאָרדערונג פון ארץ-ישראל

עס איז ערהאלטען געווארען אנ' אויספאָרדערונג פון א"י פאר פרוי שרה וואגנער מיט איהר קינד.

די דערמאנטע דארף זיך מעלדען אין ארץ-ישראל-אמט (צעגעלניאנא 4).

הזן קוסעוויצקי

קומט קיין לאדז.

מיטוואך אינדערפריה קומט צופאה-רען קיין לאדז דער בעקאנטער ווילנער אבער-קאנטאר משה קוסעוויצקי, וועל-כער וועט פרייטאג און שבת דאווענען אין פילהארמאניע-זאל.

א רעפעראט פון פרוי קירשראט.

היינט, דינסטאג, קומט פאר אין לא-קאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4) א פרויען-פערזאמלונג, אויף וועלכער די פרוי פון פערשטאר-בענעם אינזשעניער יאן קירשראט, וויצע-פרעזידענטין פון יודישען פרויען-פערבאנד פאר ארץ-ישראל ארבייט אין ווארשא, וועט רעפערירען וועגען די צילען און אויפגאבען פון פערבאנד.

פון „מעטראפאל".

אין קאבארעט „מעטראפאל" (מאניו-שקי 1) איז איצט א רייך פראגראם. עס טרעטען אוף: די בעריהמטע קאבארעט קעניגין העלא מאלינאווסקא, יאנקאווי-סקא, כעלמינסקא. די טענצערינס באנא פריץ און באלאג. און די סענסאציע פון פראגראם איז–דער אויפטריט פונם בעקאנטען לאדזער זשורנאליסט און הו-מאריסט יאגוש וואָרגאַ, וועלכער איז קאנפערענסיע און מאגאלאניסט, אין „מעטראפאל" איז פרעהליך און לעבעדיג.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאנג וועסטו ווארטען מיט דיינע איצטיגע און פאר-מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאווע, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעסער אין קא-מיסאריאט-רזשאגדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאנד ראזיעמטשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראווינעם, קארגע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא, פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52

שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בושזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 א זייגער

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4–3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12–9½ 5–4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1–11 6–5
ד"ר לוביטש	הויט- און געשלעכט קר.	2–12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גהמטענונג קר.	3–1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2–12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	1 –
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורט-הילף	4–3

פסיכא-טעראפיע, שפריץ-שפריצונגען ווי שטעלען א. ז. וו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אקוא-שפריצונגען, טאמטושען, עלעקטריזאציע, פעדיקור, אויף ערלויבנג — היזיען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורי-פלעגמע און בלוט.

2170

אימפונגען נעגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט

עם נעהטען צון

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10 - 2 נ.מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7–3

קינסטליכע ציהן, קראנען, פאמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

ערשט פון נישט לאנג

איז בעוואוסט, אז טראן, וואס איז אזוי נעשאצט זייט יאהרהונדערטער, האט צו פערדאנקען זיין אויפערגע-וועהנליכע ערנעהרונגס ווירקונג דעם ויטאמין, וועלכען ער עטהאלט טראצדעם צוליב זיין נישט אנגענעהמען געשמאק, ווערט ער אפט פערשטויסען. דאגעגען

„Scotta Emulsja Tranowa"

האט א פיינעם געשמאק און איז לייכט צום פערדייען. מ'דארף דורכאויס פערלאנגען נאר דעם ריכטיגען „Scotta Emulsja tranowa" וועלכען מ'קאן בעקומען אין יעדער אפטייק און אין יעדען אפטייק-סקלאד.

Dr. med.

L. Pikielny

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען און הארן - קראנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפפאנגט פון 4–7 אוו. 1541

Dr. med.

H. Lajchter

קאנסטאנטינער 9.

רוג זאכאדניע טעל. 49-66

צאהן - כירורג

ספעצ. פון כירורגישע קראנק-הייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דזשאנסלעס, צאהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1–3 און פון 7–9 אוו. זונטאג 10–12.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגענ-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אן פון 6–9 אין אוונד, פרויען–12 ביז 3 נאכמ. 873

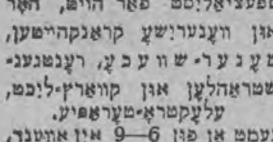

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף נאוואמיישער 11 טעל. 34-72

נעמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12–2

מיטאג אין דער היים פון 6-8 אוו.

Dr. ADAM

Grosglik

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אן פון 4–7 אין אוונד.

Akuszerka

E. Sklarowa

האט זיך איבערגעצויגען פון פאמארסקא 35 אויף זיעלאנא 47, וו. 18

געבורטס-הילף פריוואט און פאר מיטגלידער פון דער קראנ-קען-קאסע. 206

Dr. med. Ludwik

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספעציאליסט פאר נירען, בלא-זען און הארן - קראנקהייטען. נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אוונד.

עס ווערען געזוכט גוטע

שטאפערינס

פאר הערען-שטעפען.

מעלדען זיך זיעלאנא 5, ביי זאיאנק. 703

עלעקטראטעכנ. ביורא

„פראמעט"

א. נ.

ל. פארושענטשעווסקי

פל.-וואלנאשטשי 6.

נעמט אן אלע ארבייטען צו מעסיגע פרייזען. 674

Dr. Z.

Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז, און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27-81.

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע נעווראשער 17 פון 10–11 און פון 2–3 נ.מ.

Dr. med.

Braun

פאלודניאווא 23

טעלעפאן 40-26

ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הער-אליספאל)

נעמט אן פון 9–12 פריה און פון 5 — 8 אווענד

דייטש טעאטער. דירעקציע: זעמאך.

היינט, דינסטאג, 8.30 אווענד צום אויפטריט פון ה' דירעקטאר קארל זעמאן ווערט געגעבען די אפערעטע אין 3 אקטען

„דער שפרונג צו דער הייראט"

מיט אנטייל פון גאנצען אנסאמבל.

ס'איז געפונען געווארען

א לעגיטימאציע און פערשידענע אנדערע דאקומענטען אויפ'ן נאמען פון הענעך שטיינהויער.

אפצונעהמען נעגען אנאנס קאסטען אין דער אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט". 707

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

אין ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראמאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 6½-7½
ד"ר רושאנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11–10 2–1
ד"ר גאלדשפיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2–12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורט-הולף	1-11½ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-3 2-1.1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 7-5½
ד"ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7–3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2–9

צאהן-אפעראציעס, פלאמבירונגען, קראנען, מאסטען, א.א.וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונ-גען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.

אימפונגען נעגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4–5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

ווידט אין דר שטאט.

אבאנעמענטס-פרייז:

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Bunstowski i D. Silberberg.

Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]

Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.